บทที่ 3

มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย และการประกอบธุรกิจเครื่องยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้ว

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการซื้อขายเครื่องยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้วของต่างประเทศ

จากยอดการผลิตและการจำหน่ายรถยนต์ประเภทต่างๆ ในโลก ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นมียอดการผลิตและการจำหน่ายสูงที่สุดและยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด จึงควรพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการซื้อขายเครื่องยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้ว ของประเทศญี่ปุ่น ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศขนาดใหญ่มีปริมาณรถยนต์มากที่สุดในโลก และเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเป็นอันดับสองของโลก ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศกำลังพัฒนาประชากรในประเทศกำลังปรับตัวเพิ่มความสะดวกสบาย ปริมาณการใช้รถยนต์เพิ่มขึ้น ทั้งรถที่ผลิตใหม่และรถที่ใช้แล้ว โดยที่ประชากรส่วนใหญ่ได้เริ่มมีรถยนต์คันแรกการเริ่มต้นด้วยรถยนต์ใช้แล้วจึงเป็นการถูกต้องเป็นการสร้างความชำนาญในการขับขี่ก่อนหลังมาใช้รถยนต์ใหม่ ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์ใช้แล้วจึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ส่วนประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะที่เกี่ยวกับรถยนต์ใช้แล้ว ในบทนี้ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอกฎหมายของประเทศดังกล่าว

1. ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นก้าวพ้นประเทศการเกษตรมาเป็นประเทศอุตสาหกรรมก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 มีการพัฒนาเทคโนโลยีมาโดยตลอดแทบทุกด้านเกี่ยวกับเครื่องยนต์ ประเทศญี่ปุ่นได้ผลิตนำเครื่องยนต์มาผลิตเป็นรถชนิดต่างๆ และได้รับความนิยมจำนวนมากและเป็นผู้ครองส่วนแบ่งการตลาดของรถทุกประเภทมากที่สุด เช่น รถบรรทุก ฮีโน อีซูซุ เป็นผู้นำตลาดของโลก รถยนต์นั่งส่วนบุคคลมีทั้ง โตโยต้า นิสสัน ฮอนด้า ส่วนรถจักยานยนต์มีทั้ง ฮอนด้า คาวาซากิ ยามาฮา ซูซูกิ อุตสาหกรรมการผลิตรถ การผลิตรถจักยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศญี่ปุ่นมายาวนานและมีความก้าวหน้ามาโดยตลอด เพื่อความสะดวก สวยงาม และมีความปลอดภัยสูง รวมทั้ง ค่าจ้างแรงงานซ่อมบำรุงรถแพงมาก ทำให้ประชาชนชาวญี่ปุ่นนิยมใช้รถคันใหม่ มีอายุการใช้งานไม่เกิน 5 ปี ตามสภาพรถที่หากมีอายุการใช้งานน้อยกว่า 5 ปี จะไม่ต้องซ่อมบำรุงหากได้รับการดูแลตามมาตรฐาน และด้วยการที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมอุตสาหกรรมรถด้วยการให้เรียกเก็บค่า

ภาษีจดทะเบียนการใช้งานรถที่มีอายุการใช้งานเกินกว่า 5 ปี ในอัตราสูง ทำให้โดยทั่วไปเมื่อมีการใช้รถยนต์ครบ 5 ปี จะจำหน่ายรถยนต์คันเดิมและซื้อคันใหม่ รถยนต์ที่ใช้งานครบ 5 ปี ที่จำหน่ายจะมีผู้รับซื้อและส่งออกไปยังประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย ไม่ได้มีการใช้ในประเทศด้วยเหตุนี้ประเทศญี่ปุ่นจึงไม่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะที่เกี่ยวกับรถยนต์ หรืออะไหล่รถยนต์ใช้แล้ว แต่เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้ผลิต ประเทศญี่ปุ่นจึงได้มีการบังคับใช้กฎหมายที่คล้ายกับของสหภาพยุโรปเมื่อ 1 มกราคม พ.ศ.2548 โดยรูปแบบมาตรการดังกล่าวในประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดให้

(1) ผู้ผลิตรถยนต์ต้องรับผิดชอบสำหรับการรีไซเคิล 3 รายการหลักๆ คือ ชิ้นส่วนด้านยานยนต์ที่มีการตัดแยกแล้ว (Automobile Shredder Residue : ASR) ถุงลมนิรภัย สารฟลูออโร-คาร์บอน (Fluorocarbon)

(2) การจ่ายเงินล่วงหน้าสำหรับค่ารีไซเคิล สำหรับรถใหม่ ณ เวลาที่ทำการซื้อ และรถที่ใช้งาน ณ เวลาที่ตรวจสอบตามระยะที่กำหนด

2. ประเทศสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกามีนโยบายการจำหน่ายรถยนต์ใช้แล้ว ได้ให้คำนิยามเครื่องยนต์พาหนะที่ใช้แล้ว ที่ต้องมีการจดทะเบียนชื่อและแผ่นป้าย คำจำกัดความของมิชิแกนในเครื่องยนต์ใช้แล้วเป็นบทบัญญัติอยู่ในหัวข้อ 15 บทที่ 28 ของประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา ตัวแทนพาหนะใช้แล้วซื้อพาหนะที่มีการรับรองการผลิตจากผู้ผลิตโดยตัวแทนจำหน่ายพาหนะใช้แล้วที่มีใบอนุญาตและในแต่ละมลรัฐจะมีการออกกฎหมายเอง ดังเช่น ในรัฐนิวเจอซี ประมวลกฎหมายธุรกิจมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเป็นตัวแทนจำหน่ายไว้ในบทที่ 57 ซึ่งผู้ประกอบการต้องมีใบอนุญาต และกำหนดพื้นที่ในสถานที่จัดเก็บและเรื่องของการลงโทษ หรือในรัฐโอไฮโอ ใน CODIFIED ORDINANCES OF PORTSMOUTH ในส่วนที่ 7 BUSINESS REGULATION CODE บทที่ 705 ข้อ 705.22 และ 705.23 กำหนดถึงการเป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ใช้แล้ว และการเป็นพ่อค้ารับซื้อรถเก่ากฎหมาย CODIFIED ORDINANCES OF PORTSMOUTH บุคคลที่จะทำธุรกิจการค้าของใช้แล้วนั้นจะต้องได้รับใบอนุญาต รวมถึงผู้ซึ่งมีจุดประสงค์ใช้เป็นสถานที่ให้เป็นคลังเก็บของใช้แล้วและต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรายปี และมีการกำหนดให้ธุรกิจของการขายชิ้นส่วนรถยนต์ใช้แล้วต้องจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตปีละ 20 ดอลล่าร์ และการเป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ใช้แล้วที่ทำธุรกิจซื้อ-ขาย ทำการตกลงในรถยนต์ใช้แล้วจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม 70 ดอลล่าร์ต่อปี โดยบุคคลที่รวบรวมรถยนต์ที่ชำรุดจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม 100 ดอลลาร์

กฎหมาย MOTOR VEHICLE JUNK DEALERS บทที่ 57 กำหนดให้บุคคล ธุรกิจ หรือบริษัทที่ทำการจัดเก็บ ขาย หรือ ซื้ออะไหล่รถใช้แล้วในเมืองต้องมีใบอนุญาตผู้ค้าของเก่าจะต้องทำ

รายงานข้อมูลรถยนต์ให้แสดงถึงโมเดล เลขเครื่อง และตัวถังรถ ภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากได้รับ และก่อนที่จำหน่าย ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินกว่า 500 ดอลล่าร์ หรือจำคุกไม่เกินกว่า 90 วัน หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. สาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเทศจีนเป็นประเทศขนาดใหญ่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลกกว่า 1,300 ล้านคน มีทั้งภูมิภาคที่ยากจน เช่น มณฑลทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือหลายมณฑล มีภูมิภาคกำลังพัฒนา เช่นมณฑลยูนาน และมณฑลข้างเคียงเมืองใหญ่ๆ และมีภูมิภาคที่มีการพัฒนาบางส่วนจนก้าวหน้า เช่น ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เฉินเจิน ฮ่องกง มาเก๊า ฯลฯ แต่โดยส่วนใหญ่ประชาชนชาวจีนเป็นคนยากจน และพวกกำลังจะเข้าสู่ชนชั้นกลาง กลุ่มชนชั้นกลางชาวจีนกำลังเพิ่มจำนวนมากขึ้นและมีกำลังซื้อ ต้องการความสะดวกสบาย และรถเป็นเครื่องมือสร้างความสะดวกสบายอย่างหนึ่ง ธุรกิจเกี่ยวกับรถมีการขยายตัวในอัตราสูง เริ่มมีผู้ผลิตรถจากหลายประเทศเข้ารับการส่งเสริมการลงทุนและผลิตรถออกจำหน่าย ในจำนวนนี้มีบริษัท ซีพี ของประเทศไทยตั้งโรงงานผลิตรถจักยานยนต์ใกล้เมืองเซี่ยงไฮ้ด้วย เมื่อธุรกิจเกี่ยวกับรถได้ขยายตัวขึ้นมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งรถยนต์ใช้แล้วที่มีราคาเหมาะสมต่อกำลังซื้อของประชาชนชาวจีน ทำให้มีการซื้อขายรถใช้แล้วจำนวนมาก เป็นทั้งรถบรรทุกขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก รถยนต์นั่ง รถจักยานยนต์ ฯลฯ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะต้องมีการจัดระเบียบการจำหน่ายรถใช้แล้ว จึงได้มีการจัดทำคู่มือการค้าขายรถยนต์ใช้แล้ว แต่คู่มือดังกล่าวมีสภาพเป็นประกาศและเป็นกฎหมายที่ฝ่ายบริหารใช้บังคับกับการซื้อขายรถใช้แล้วทั้งคัน และส่วนประกอบสำคัญของรถ (Main Body) ในเขตประเทศจีนทั้งหมดซึ่งได้รวมหมายถึง ฮ่องกง และมาเก๊าด้วย คู่มือการค้าขายรถยนต์ใช้แล้วของประเทศจีน มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องดังนี้

บทที่ 1 บทบัญญัติทั่วไป มาตรา 1-12

มาตรา 1 ประกาศนี้เป็นการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการบริหารรถยนต์ที่ใช้แล้วรวมถึงกิจการทางธุรกิจในการบริหารการบริการการตลาดของบรรดารถยนต์ใช้แล้ว การดำเนินการของผู้ประกอบการที่ให้เกิดความยุติธรรม ตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันสิทธิตามกฎหมายให้เกิดความสนใจที่จะขยายตัวทางการค้าระหว่างกัน

มาตรา 2 ข้อจำกัดเหล่านี้ใช้กับรถยนต์ที่ใช้แล้วของบรรดาผู้คนที่อยู่ใต้การปกครองของสาธรณรัฐประชาชนจีน

มาตรา 3 ประกาศนี้อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ เชื่อถือได้ ยุติธรรม การดำเนินการที่ถูกกฎหมายทั้งการซื้อและขาย รวมถึงวิธีปฏิบัติต่อการโกง ความมุ่งร้ายหลอกลวง ต้องนำมาใช้บังคับอย่างเคร่งครัด

มาตรา 4 ผู้ที่จะเป็นผู้จัดการด้านการตลาดของรถยนต์ที่ใช้แล้ว รวมถึงโครงสร้างหลักของรถต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพนั้น หรือในขอบเขตของธุรกิจของพวกเขา

มาตรา 5 ผู้จัดการด้านการตลาดของรถยนต์ที่ใช้แล้วต้องได้รับอนุญาต และจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. แสดงใบอนุญาตที่ยังไม่หมดอายุ

2. แสดงเลขทะเบียนยานพาหนะที่ได้จดทะเบียนไว้ ใบขับขี่ที่แสดงถึงสภาพรถที่มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยของช่างซึ่งถูกต้องตามกฎหมายและได้ผลดี

3. ห้ามดำเนินการหรือประกอบการกับรถที่ผิดกฎหมาย

มาตรา 6 ผู้จัดการด้านการตลาดของรถยนต์ที่ใช้แล้วรวมถึงโครงสร้างหลักของรถต้องสามารถพิสูจน์ความเป็นเจ้าของของผู้นำรถมาขาย รับรองด้วยหนังสือรับรองของความเป็นเจ้าของซึ่งจะต้องมี

1. ทะเบียนรถยนต์ ใบขับขี่ ที่จะต้องเป็นชื่อเดียวกับผู้ขาย หรือ เป็นรถของหน่วยงานรัฐ

2. ค่าคอมมิชชั่นการขายรถจะต้องทำเป็นหนังสือมอบอำนาจจากเจ้าของ

3. รถยนต์ที่ใช้แล้วจะนำออกขายได้ต้องแสดงใบเสร็จการซื้อรถมา รวมไปจนถึงอุปกรณ์ประกอบที่แสดงถึงความเป็นเจ้าของ หรือการได้รับอนุญาต

มาตรา 7 การประกอบกิจการรถยนต์ที่ใช้แล้วจะต้องทำสัญญาเป็นหนังสือที่ใสสะอาดมีความรับผิดชอบและการเสียภาษี สัญญาจะต้องรวมถึงสัญญาการซื้อมา สัญญาขายช่วง สัญญาการซื้อขาย สัญญารับประกันการขาย สัญญารับประกันการซื้อ การประกัน และอื่นๆ

มาตรา 8 หลังจากการดำเนินการของทั้งสองฝ่ายระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย บนเงื่อนไขตามระเบียบการของรัฐที่จะต้องจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งของรัฐจะต้องมี

1. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ซื้อและผู้ขาย

2. ทะเบียนรถ

3. ใบอนุญาตขับรถ

4. แบบจดทะเบียนการขายรถใช้แล้ว บริษัทผู้ดำเนินการ

5. การตรวจสภาพรถที่ขายและสัญญาซื้อขาย

มาตรา 9 การซื้อขายรถยนต์ใช้แล้วให้จดทะเบียนที่ กรมการขนส่งของรัฐที่รถได้จดทะเบียนไว้ หากจดทะเบียนนอกเขตต้องได้รับการตรวจสอบจากเขตที่ได้จดทะเบียนไว้

มาตรา 10 ผู้จัดการด้านการตลาดของรถยนต์ที่ใช้แล้วรวมถึงโครงสร้างหลักของรถจะต้องมีหนังสือการรับประกอบการซ่อม การเรียกค่าบริการ

มาตรา 11 ผู้จัดการด้านการตลาดของรถยนต์ที่ใช้แล้วหรือตัวแทน หรือบริษัทตัวแทน จะต้องทจำดังต่อไปนี้

1. เก็บสำเนาหนังสือการรับอนุญาตเป็นตัวแทนหลักฐานอื่น

2. สำเนาของใบแจ้งราคาของรถยนต์ที่มีการซื้อขาย หรือใบแจ้งราคาสินค้าที่ทำการติดต่อซื้อขายล่าสุด

3. สำเนาบัตรประจำตัวของผู้ซื้อและผู้ขายหรือแสดงใบรับรองการเป็นตัวแทนจำหน่าย

4. สำเนาบัตรประจำตัวของผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการดูแลและการมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนตามอำนาจของทนายความ

5. สำเนาต้นฉบับในการทำสัญญาติดต่อซื้อขาย

6. ใบแจ้งการซื้อขายรถยนต์ใช้แล้ว และการจำหน่าย

7. ข้อมูลการประมูลรถยนต์ใช้แล้ว และบริษัทที่ทำการประมูล

8. เอกสารยืนยันการสรุปเกี่ยวกับการประมูลรถยนต์ใช้แล้ว

9. เอกสารหรือบันทึกสำคัญที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่จำเป็นต้องเก็บไว้ในแฟ้มไม่เกินสามปี

มาตรา 12 การจัดการรถยนต์ใช้แล้วต้องไม่กระทำผิดกฎหมาย เช่น ปลอมใบอนุญาตป้ายทะเบียนซึ่งอยู่หน้าหรือหลังรถ การใส่เครื่องยนต์ การปลอมแปลงหมายเลขเครื่องยนต์ การปรับมิเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต

บทที่ 2 การซื้อขาย มาตรา 13-14

มาตรา 13 ในการจำหน่ายรถยนต์ใช้แล้วต้องเป็นไปตามดังนี้

1. การพิสูจน์เลขที่บัตรประจำตัวของผู้ขายที่แสดงความเป็นเจ้าของหรือว่ากระบวนการกำจัดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5

2. การตัดสินราคาที่ซื้อกับผู้ขายโดยผ่านที่ปรึกษา กรณีถ้ามีความไม่เห็นด้วยกับสภาพและการประเมินราคาของรถยนต์ใช้แล้ว และผู้ขายจะต้องลงชื่อสัญญาผู้ซื้อนั้นจะได้ใช้ตามสิทธิ์อย่างเต็มที่ในรถยนต์

มาตรา 14 ผู้ขายจะต้องทำการทดสอบและซ่อมแซมรถยนต์ใช้แล้ว และทำการตรวจสอบดูหมายเลขเครื่อง ป้ายทะเบียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ใช้แล้วให้กับผู้ซื้อก่อน

บทที่ 3 ตัวแทนนายหน้า มาตรา 22 และ 26

มาตรา 22 นายหน้าต้องแสดงความไว้ใจในการซื้อขายรถยนต์ใช้แล้ว ตามมาตรการการดำเนินธุรกิจรถยนต์ใช้แล้วโดยปฏิบัติดังนี้

1. แจ้งให้ทราบผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการดูแล

2. การลงนามในสัญญากับผู้ดูแล

3. การแสดงออกถึงความไว้ใจตามสัญญา

4. ต้องไม่กำหนดราคาโดยไม่ได้รับอนุญาต

มาตรา 26 ต้องไม่เข้าดำเนินธุรกิจในชื่อของตนเอง

บทที่ 4 การประมูล มาตรา 28 29 31 33 และ 35

มาตรา 28 การเข้าประมูลรถยนต์ใช้แล้วจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายด้านการประมูล

มาตรา 29 ผู้ดูแลจะต้องจัดเตรียมเลขที่บัตรประจำตัวที่รับรองความเป็นเจ้าของ และสิทธิในวัตถุอื่นๆ ผู้ขายทอดตลาดยอมรับในลายเซ็นในสัญญาของผู้ทำการประมูลที่ทำการประมูล

มาตรา 31 ผู้ขายทอดตลาดจะทำการปล่อยรถยนต์ใช้แล้วภายใน 7 วัน และจะต้องมีการประกาศในหนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ โดยเวลาและสถานที่ที่ทำการประมูลรุ่นและปริมาณของรถยนต์ที่ทำการประมูลเวลาและสถานที่แสดงการประมูล

มาตรา 33 ยืนยันการประมูล

มาตรา 35 ผู้ขายทอดตลาดสรุปราคาและการส่งมอบ เอกสารที่เกี่ยวข้องที่มีการรับรองทางกฎหมาย

บทที่ 5 การขายโดยตรง (Chapter V Direct Trading) มาตรา 36 ถึง มาตรา 39

มาตรา 36 บุคคลที่จะดำเนินธุรกิจซื้อขายรถยนต์มือสองทำได้อย่างอิสระ โดยถูกต้องตามกฎหมาย

มาตรา 37 คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายผู้ค้าตัวแทนต้องมีการรับรองการค้า

บทที่ 6 การบริการและการจัดการการตลาดการค้า (Chapter VI Service and Management in the Trade Market)

มาตรา 40 ถึงมาตรา 45 ว่าด้วยการจัดการทางการค้ารถยนต์มือสองจะต้องมีการให้บริการและอำนวยความสะดวก เช่น สถานที่ตั้ง ที่ให้ลูกค้ารอ และสะอาด มีป้ายบอกชัดเจน มาตรฐานการบริการ การรักษาความปลอดภัย การรับเรื่องร้องเรียนของลูกค้า เป็นต้น

4. ประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลีย มีกฎหมายที่ออกใช้บังคับเพื่อควบคุมการขโมยยานพาหนะ ชื่อ A D Edwards Consulting Pty Ltd, August 2002 เป็นกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมเหตุการณ์โจรกรรมยานพาหนะ ประเภทรถยนต์ให้สามารถลดการขโมยลง เรียกว่า สภาลดการโจรกรรมยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์แห่งชาติ (The National Motor Vehicle Theft Reduction Council : NMVTRC) โดยมีเป้าหมายที่สำคัญที่จะต้องสามารถควบคุมและลดการขโมยยานพาหนะระดับมืออาชีพลงให้ได้

และให้สามารถลดแรงกระตุ้นในการขายยานพาหนะ และอะไหล่ยานยนต์ที่ขโมยมา ด้วยการสืบหาสืบค้น ให้สามารถมากที่สุดอย่างที่เป็นไปได้ของการลดขนาดความเป็นไปได้เกี่ยวกับการขโมยอะไหล่รถยนต์ ที่ถูกนำมาค้าขาย หรือ การนำกลับมาแก้ไขปรับปรุงผลิตขึ้นใหม่ (recycles) โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งหมดเป็นเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ สภาลดการโจรกรรมยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์แห่งชาติ (The National Motor Vehicle Theft Reduction Council : NMVTRC)

NMVTRC มีหน้าที่จัดทำรายงานการตรวจสอบการจัดการทางอุตสาหกรรม และกฎระเบียบต่างของในออสเตรเลีย เพื่อตัดสินใจว่ายานพาหนะ และอะไหล่ยานยนต์เก่าเพียงไรอย่างไรจึงควรได้รับการแปรสภาพ และมีมาตรการเพื่อให้ผ่านการตรวจสอบและนำกลับมาใช้ใหม่ (Code of Practice :COP)

NMVTRC มีหน้าที่ทำสรุปรายงาน COP เพื่อเป็นกำหนดวิธีการจัดการปัญหาในวาระสั้นและทำข้อเสนอแนะทางเลือกสำหรับการพัฒนา การออกแบบและการนำไปใช้ เป็นมาตรการในระยะยาว

NMVTRC มีจุดประสงค์เพื่อจัดเตรียมข้อมูลใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงในการพัฒนามาตรการของการแปรสภาพนำมาใช้ซ้ำและการตัดสินใจระดับของการให้การสนับสนุนภายใต้ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้รักษาผลประโยชน์

สภาลดการโจรกรรมยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์แห่งชาติ (NMVTRC) ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1999 ด้วยการริเริ่มจากการรวมกันของรัฐบาลท้องถิ่นของออสเตรเลียทั้งหมดและอุตสาหกรรมการประกันภัย เพื่อให้อัตราการขโมยยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ใช้แล้วลดลง หนึ่งในเป้าหมายสำคัญของ NMVTRC คือจะต้องลดระดับของการขโมยยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์มืออาชีพลง ด้วยการลดการกระตุ้นทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการขโมยยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์และอะไหล่ และการปรับปรุงเพื่อการยับยั้งโดยการเพิ่มความเป็นไปได้ของการสืบหา NMVTRC ได้ประมาณการเกินกว่า 15,000 คันที่ยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ถูกขโมยในแต่ละปี สำหรับการรื้อและการแยกส่วนจำหน่าย (re-distribution) ของอะไหล่รถยนต์ การลดขนาดความเป็นไปได้ให้เล็กสุดเกี่ยวกับการขโมยรถยนต์และอะไหล่รถยนต์ โดยถูกต้องตามกฎหมายของการนำมาผลิตใหม่ (Recycles) ต้องเป็นปัจจัยทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

การศึกษาการค้าขายของสินค้าที่ถูกขโมยสำหรับ NMVTRC โดยมีสถาบันอาชญากรรมของออสเตรเลีย (2001) ไม่สามารถหามิติทางเศรษฐศาสตร์ของปัญหา แต่สังเกตจากข้อเสนอแนะของผู้รักษาผลประโยชน์ รวมถึงการนำอะไหล่มาผลิตใหม่ (Recycles) ที่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น

บางรัฐและเขตดินแดนต้องพูดตอบปัญหาโดยรายงานการนำอะไหล่มาผลิตใหม่ (Recycles) มาใช้เทียบต่อบันทึกยอดสินค้าคงเหลือรถยนต์ใช้แล้วของพ่อค้า(second-hand) หรือการออกกฎหมายตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ใช้แล้ว แต่กฎหมายที่มีอยู่ไม่ได้ถูกนำมาบังคับใช้

ทัศนะของ NMVTRC ภายใต้ระบบแห่งสหพันธ์ของออสเตรเลียของรัฐบาลกลาง รัฐบาลกลางต้องรับผิดชอบในการนำกฎหมายมาใช้ ระบบการออกใบอนุญาตแห่งชาติของรัฐบาล เพื่อสนองการได้รับความเชื่อถือในผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ NMVTRC จึงให้ AD Edwards Consulting รายงานความเป็นไปได้เกี่ยวกับการบรรลุผลที่ต้องการผ่านมาตรการของการแปรสภาพและกลับมาใช้ใหม่ (COP)

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายว่าด้วยนายหน้าตัวแทนการจำหน่ายสินค้าใช้แล้ว ปี 1996 (Pawnbrokers and second hand dealer Act 1996) ที่ดำเนินการโดยกระทรวงพาณิชย์ ที่ให้ผู้แทนจำหน่ายต้องได้รับใบอนุญาตในการเป็นตัวแทนการจำหน่ายพาหนะใช้แล้ว โดยตัวแทนจำหน่ายที่ไม่ได้จดทะเบียน ต้องเสียค่าปรับ ตัวแทนจำหน่ายต้องมีการบันทึกผู้ซื้อ เกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ วัน เดือน ปี เกิด และลายเซ็น หมายเลขสัญญาที่ทำการซื้อขาย รายการสินค้าหรืออะไหล่รถใช้แล้วที่ทำการซื้อขาย ราคาที่ทำการซื้อขาย ที่ตั้งของสินค้าหรือพาหนะใช้แล้วที่ไม่ได้จัดเก็บในคลังสินค้า หากไม่ดำเนินการ หรือโดยการแจ้งชื่อ ที่อยู่ไม่ถูกต้อง ต้องเสียค่าปรับ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการซื้อขายเครื่องยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้วของประเทศไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการซื้อขายเครื่องยนต์ และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้ว ของประเทศไทย มีหลายฉบับดังนี้

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการจัดตั้งองค์การธุรกิจ

การจัดตั้งองค์การธุรกิจนอกจากสามารถดำเนินการเป็นส่วนบุคคลแล้วยังอาจมีการจัดตั้งเป็นทั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หุ้นส่วนและบริษัท โดยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงทำสัญญาเข้ากัน เพื่อกระทำกิจการร่วมกันด้วยประสงค์ จะแบ่งปันกำไรจากกิจการที่ทำนั้น (มาตรา 1012) โดยอาจจัดตั้งเป็น ห้างหุ้นส่วนสามัญ ที่หุ้นส่วนทุกคนไม่จำกัดความรับผิด (มารา 1025) หรือ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่มีหุ้นส่วนบางคน จำกัดความรับผิดชอบ ไม่เกินจำนวนเงินที่ตนรับจะลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนนั้น (มาตรา 1077) หรือ จัดตั้งเป็น บริษัทจำกัดที่ รวมตัวตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป (มาตรา 1097) ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อได้จดทะเบียนแล้ว จัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้น (มาตรา 1015)

การดำเนินกิจการของ นิติบุคคล ที่จัดตั้งตาม กฎหมายในลักษณะนี้จะต้องดำเนินการไปตามสารตราจัดตั้ง มีการระบุ ชื่อ วัตถุที่ประสงค์ ที่ตั้งสำนักงาน ชื่อและที่อยู่ ของผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นทุกๆคน เงื่อนไขและผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่จัดตั้ง ถ้ามีข้อจำกัดอำนาจของหุ้นส่วนผู้จัดการประการใดให้ลงไว้ด้วย ตราเครื่องหมายซึ่งใช้เป็นสำคัญของนิติบุคคล ข้อความจดทะเบียนเป็นเอกสารที่เปิดเผย ประชาชนสามารถ ขอคัดลอกได้

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนธุรกิจจำหน่ายเครื่องยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้วของไทย

การซื้อขาย คือสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ซื้อและผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย (มาตรา 543) การดำเนินธุรกิจจำหน่ายเครื่องยนต์และอะไหล่รถ ไม่มีกฎหมายที่บัญญัติถึงการซื้อขาย ไว้เป็นการเฉพาะ แต่เนื่องจาก มาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 บัญญัติให้ การซื้อ การขาย การแลกเปลี่ยน ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ กิจการค้า เครื่องยนต์และอะไหล่รถ จึงต้องจดทะเบียนพาณิชย์ด้วย นอกจากต้องมีการจดทะเบียนพาณิชย์แล้วหากเครื่องยนต์และอะไหล่ เป็นของเก่า เป็นของที่ใช้แล้ว ผู้ทำธุรกิจจำหน่ายเครื่องยนต์และอะไหล่รถใช้แล้ว นอกจากจะต้องจดทะเบียนพาณิชย์แล้ว ยังต้องไปผู้ไดรับอนุญาตให้ค้าของเก่า ตาม พระราชบัญญัติ ควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ที่บัญญัติให้ต้องได้รับอนุญาต ตามมาตรา 4 อนุ 2 ห้ามมิให้บุคคลใด การค้าของเก่าโดยมิได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

2.1 พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนพาณิชย์ คือบุคคลธรรมดาคนเดียว หรือหลายคน(คณะบุคคล ตามประมวลรัษฎากร) ห้างหุ้นส่วนสามัญ หุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลประเภทอื่น เช่น สหกรณ์ รวมทั้งนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย ต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย ซึ่งประกอบกิจการอันเป็นพาณิชยกิจตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด (มาตรา 5 อนุ(4) “ผู้ประกอบพาณิชยกิจ” หมายความว่า บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลซึ่งประกอบพาณิชยกิจเป็นอาชีพปกติ และให้หมายความรวมทั้งผู้เป็นหุ้นส่วนที่ไม่จำกัดความรับผิด กรรมการ หรือผู้จัดการด้วย) กิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (มาตรา 6) (1) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาด การแลกเปลี่ยน (2) การให้เช่า การให้เช่าซื้อ (3) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนค้าต่าง (4) การขนส่ง (5) การหัตถกรรม การอุตสาหกรรม (6) การรับจ้างทำของ (7) การให้กู้ยืมเงิน การรับจำนำ การรับจำนอง (8) การคลังสินค้า (9) การรับแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อ หรือขายตั๋วเงิน การธนาคาร การเครดิตฟองซิเอร์ การโพยก๊วน (10) การรับประกันภัย (11) กิจการอื่นซึ่งกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศให้ผู้ประกอบกิจการดังต่อไปนี้ (มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเป็นครั้งคราวโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า พาณิชยกิจใดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 ในท้องที่ใด ผู้ประกอบพาณิชยกิจจะต้องจดทะเบียนพาณิชย์) ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ เพิ่ม เช่น ผู้ประกอบกิจการขายสินค้า หรือ เป็นนายหน้าหรือตัวแทนค้าต่างไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียวหรือหลายอย่าง คิดรวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งขายได้เป็นเงินตั้งแต่ 20 บาท หรือมีสินค้าดังกล่าวไว้เพื่อขายมีค่ารวมทั้งสิ้นเป็นเงินตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไปแต่มีพาณิชยกิจบางอย่างที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (มาตรา 7) เช่น การค้าเร่ การค้าแผงลอย

การรับจดทะเบียน และ การแสดงการจดทะเบียน เมื่อนายทะเบียนพาณิชย์ได้รับคำขอจดทะเบียน และเห็นว่าถูกต้องกฎหมายก็ให้รับจดทะเบียนไว้ และให้ออกใบทะเบียนพาณิชย์ให้แก่ผู้ขอ ให้ แสดงใบทะเบียน ณ สำนักงานในที่เปิดเผยซึ่งอาจเห็นได้ง่าย และหากใบทะเบียนพาณิชย์สูญหาย ให้ยื่นขอรับใบแทนภายใน 30 วัน

สถานที่จดทะเบียน (มาตรา 9)

1. ผู้ประกอบพาณิชยกิจที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ยื่นคำขอจดทะเบียนได้ที่ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร เว้นแต่พาณิชยกิจที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นการเฉพาะ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนได้ที่ส่วนจดทะเบียนธุรกิจกลาง หรือสำนักงานบริการจดทะเบียนธุรกิจ 1-7

2. ผู้ประกอบพาณิชยกิจที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ยื่นคำขอจดทะเบียนได้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี เว้นแต่พาณิชยกิจที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นการเฉพาะ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนได้ที่สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดที่สำนักงานตั้งอยู่

3. กรณีประกอบพาณิชยกิจที่มีการพาณิชยกิจที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นการเฉพาะรวมอยู่ด้วยให้ยื่นคำขอจดทะเบียนทั้งหมดได้ที่สำนักงานทะเบียนพาณิชย์กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วแต่กรณีเพียงแห่งเดียว

เมื่อได้จดทะเบียนพาณิชย์แล้ว ให้แสดงป้ายชื่อเป็นอักษรไทย อ่านได้ง่ายและชัดเจนและจะมีอักษรต่างประเทศด้วยก็ได้ ไว้ที่หน้าสำนักงานแห่งใหญ่ และสำนักงานสาขา โดยเปิดเผยภายใน 30วัน (มาตรา 15)

บทกำหนดโทษ (มาตรา 19 มาตรา 20 มาตรา 21) เช่น ประกอบกิจการโดยไม่จดทะเบียน มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท กรณีไม่จดทะเบียนอันเป็นความผิดต่อเนื่อง ปรับอีกวันละไม่เกิน 100 บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติ หาก ผู้ประกอบกิจการปนสินค้าโดยเจตนาทุจริต ปลอมสินค้า หรือกระทำการทุจริตอื่นใดอย่างร้ายแรงในการประกอบกิจการ จะถูกถอนใบทะเบียนพาณิชย์

2.2 พระราชบัญญัติ ควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ของเก่า หมายถึง ทรัพย์ที่เสนอขาย แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายโดยประการอื่นอย่างทรัพย์ที่ใช้แล้ว ทั้งนี้รวมถึงของโบราณด้วย (มาตรา 3) ห้ามมิให้บุคคลใด การค้าของเก่าโดยมิได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต (มาตรา 4 อนุ 2) แต่รัฐมนตรีที่รับผิดชอบอาจประกาศยกเว้นชนิดของเก่าที่ค้าได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนรับอนุญาต จนถึงปัจจุบัน รัฐมนตรีที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้าของเก่ามิได้มีประกาศ ยกเว้นการค้าของเก่าชนิดใดๆ ให้ได้รับการยกเว้นมิต้องจดทะเบียนรับอนุญาต ใบอนุญาตค้าของเก่าเป็นใบอนุญาตเฉพาะตัว โอนกันไม่ได้ และสมบูรณ์เพียงวันที่ 31 ธันวาคมทุกปี (มาตรา 11) เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเสนาบดี ตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต และนายตรวจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตและว่าด้วยกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 15) คุณสมบัติของผู้รับอนุญาตให้ค้าของเก่าได้ ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีความรู้หนังสือไทยพออ่านออกเขียนได้ และไม่เคยต้องโทษจำคุกตามกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 2 ส่วนที่ 5 หมวดที่ 5 หมวดที่ 6 หมวดที่ 7 หมวดที่ 8 และส่วนที่ 9 หมวดที่ 1 หมวดที่ 2 หมวดที่ 3 หมวดที่ 4 หมวดที่ 5 และหมวดที่ 6 (มาตรา 6) แต่ ความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญาในส่วนที่อ้างถึงเป็นฐานความผิดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต แต่ กฎหมายลักษณะอาญา ได้ถูกยกเลิกไปตาม มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 เมื่อ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499

การจดทะเบียน ให้ดำเนินการที่หน่วยรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาต ซึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กรมการปกครอง โดยอธิบดีกรมการปกครอง ในเขตจังหวัดอื่น ได้แก่ ที่ทำการปกครองอำเภอ และที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ โดยผู้ว่าราชการจังหวัด (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ข้อ 4 และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2548)ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ข้อ 2) โดย หน่วยรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาตให้เสนอเรื่องราวพร้อมความเห็นไปให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาสั่งการภายใน 10 วันทำการ นับแต่วันรับเรื่องคำร้องขออนุญาต และ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันทำการนับแต่วันได้รับการเสนอเรื่องราวขออนุญาต รายใดที่ขัดข้องไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้บันทึกเหตุขัดข้องไว้ในคำร้องขออนุญาตนั้นด้วย (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ข้อ 9)

การขออนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตค้าของเก่าต้อง

ก. แสดงนามของตนและคำว่า ผู้ค้าของเก่า ไว้ ณ ที่ทำการค้าของตน พร้อมทั้งใบอนุญาตในที่อันเห็นได้แจ้ง

ข. มีสมุดบัญชีสำหรับการค้าของตนและจดรายการข้อสำคัญทั้งปวงแห่งการค้าลงไว้ทุกราย สมุดบัญชีตามที่กล่าวนี้ต้องทำตามแบบและนำมาให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตลงนามและประทับตราก่อนทุกเล่ม

ค. แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือนายตรวจ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์ที่มีผู้มาเสนอหรือโอนให้ตนนั้นเป็นทรัพย์ที่ได้มาโดยทางทุจริต

ง. ทำเลขลำดับเป็นเครื่องหมายปิดไว้ที่ของให้ตรงกับเลขลำดับในสมุดบัญชีเพื่อสะดวกในการสำรวจ (มาตรา 8)

ในระหว่างตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก นายตรวจและเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีตั้งให้มีหน้าที่ควบคุมการค้าของเก่า ชอบที่จะเข้าตรวจใบอนุญาต สมุดบัญชี และทรัพย์สิ่งของในร้านค้าได้ ผู้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาต สมุด บัญชี และทรัพย์สิ่งของตามที่เรียกตรวจ ออกให้ตรวจโดยทันที (มาตรา 13) ปัจจุบัน ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นนายตรวจ 1 อธิบดีกรมการปกครองและข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมการปกครอง ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร 2 ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และปลัดอำเภอแห่งท้องที่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร (กฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ข้อ 3) ค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตประกอบการอาชีพค้าของเก่า ประเภทรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ปีละ 7,500 บาท โดยประเภทอื่น ๆ ซึ่งอาจหมายถึงกลุ่มอะไหล่ต่างๆ ปีละ 5,000 บาท โดยหากการค้าของเก่าหลายประเภท ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในประเภทที่สูงกว่าประเภทเดียว (กฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2524) ข้อ 8 (ค) และ (ง)) ความผิด ผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่า โดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าภายหลังที่ได้มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 12) นอกจากนี้ ผู้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าไม่แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือนายตรวจ ทันทีเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์ที่มีผู้มาเสนอหรือโอนให้ตนนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีถึง 3 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000 บาทถึง 30,000หมื่นบาท (มาตรา 12 ตรี) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย (มาตรา 12 จัตวา)

3. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติให้มีองค์กร ของรัฐ ในการให้ความ คุ้มครองแก่ผู้บริโภค ได้แก่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และคณะกรรมการคุ้มครองเฉพาะเรื่อง ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา และคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก รวมทั้งได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อปฏิบัติงานและให้ผู้บริโภค ที่ถูกละเมิดสิทธิใช้บริการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดอยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2550 ประธานว่าด้วยฉลาก ได้ออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลากฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2550) เรื่องให้รถยนต์ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124/ตอนพิเศษ 57 ง/หน้า 83/11 พฤษภาคม 2550 ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรคสาม และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ซึ่งตาม มาตรา 30 วรรคสาม บัญญัติให้ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกายหรือจิตใจ เนื่องในการใช้สินค้าหรือโดยสภาพของสินค้านั้น หรือมีสินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำ ซึ่งการกำหนดฉลากของสินค้านั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการที่จะทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้นแต่สินค้าดังกล่าวไม่เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และตาม มาตรา 31 กำหนดให้การฉลากของสินค้าควบคุมต้อง ใช้ข้อความที่ตรงต่อความจริงและไม่มีข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญ และต้องระบุข้อความอันจำเป็น เช่น ราคา โดยในประกาศมีความว่า โดยที่ในปัจจุบันได้มีการนำ รถยนต์ใช้แล้วที่ประชาชนโดยทั่วไปใช้เป็นประจำมาจำหน่ายเป็นจำนวนมาก และกรณีปรากฏว่าผู้บริโภคไม่อาจทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้น เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกซื้อ หรือแลกเปลี่ยนโดยเข้าใจผิดในสาระสำคัญดังนั้นการกำหนดฉลากของสินค้ารถยนต์ใช้แล้วจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการเลือกซื้อหรือแลกเปลี่ยนสินค้าดังกล่าว จึงสมควรกำหนดให้รถยนต์ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก ในประกาศนี้ “รถยนต์ใช้แล้ว” หมายความว่า รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม ซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 แล้ว ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจมีไว้เพื่อจำหน่ายให้รถยนต์ใช้แล้วเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อ 1 ถึงข้อ 3 แห่งประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก เรื่อง ลักษณะของฉลากสินค้าที่ควบคุมฉลาก พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2541

และให้ระบุข้อมูลด้วยตัวอักษรขนาดไม่ต่ำกว่า 1 เซนติเมตร เกี่ยวกับรถยนต์ใช้แล้ว ตามที่ปรากฏในรายการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ตั้งแต่วันจดทะเบียนจนถึงวันที่จำหน่าย โดยฉลากของรถยนต์ใช้แล้วตามประกาศนี้ ต้องมี

1. วันจดทะเบียน
2. เลขทะเบียน
3. เลขตัวรถ
4. เลขเครื่องยนต์
5. ยี่ห้อรถ
6. ยี่ห้อเครื่องยนต์
7. สี
8. ประเภทของรถ
9. ชนิดเชื้อเพลิง
10. ลำดับเจ้าของรถ
11. ภาระผูกพันของรถยนต์ที่มีอยู่ในวันจำหน่าย (ถ้ามี)

ตามประกาศฉบับนี้แม้จะมีลำดับเจ้าของรถ แต่ก็ไม่มีการกำหนดสถานความเป็นเจ้าของที่แท้จริง รถหลายๆคันที่นำออกจำหน่ายเป็นรถที่อยู่ระหว่างการเช่าซื้อ ผู้ขายสิทธิการเช่าซื้อ ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนลำดับเจ้าของรถ ดังนั้นอาจมีการขายรถที่ได้มาโดยผิดกฎหมายได้ง่าย และที่สำคัญไม่มีการแสดงความเป็นผู้มีสิทธิครอบครองใช้รถ หรือสภาพความเป็นเจ้าของที่ยังไม่ได้จดทะเบียนลำดับเจ้าของรถ

นอกจากนั้นตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 33 กำหนดให้ หากคณะกรรมการว่าด้วยฉลากเห็นว่าฉลากใดไม่เป็นไปตามมาตรา 31 คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจสั่งให้ผู้ ประกอบธุรกิจเลิกใช้ฉลากดังกล่าวหรือดำเนินการแก้ไขฉลากนั้นให้ถูกต้อง โดยตามมาตรา 47 ผู้ใดโดยเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่น ที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำผิดซ้ำอีก ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากขายสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา 30 โดยไม่มีฉลาก หรือมีฉลากแต่ฉลากหรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 52)

4. กฎหมายเกี่ยวกับการได้รถยนต์ เครื่องยนต์ และอะไหล่

การได้มาซึ่ง รถยนต์ เครื่องยนต์ และอะไหล่ ของผู้บริโภคหรือประชาชนโดยทั่วไปได้มาจากทางหลักๆ สองทางคือ ซื้อจากผู้ประกอบการค้าจำหน่ายและซื้อตรงเอง

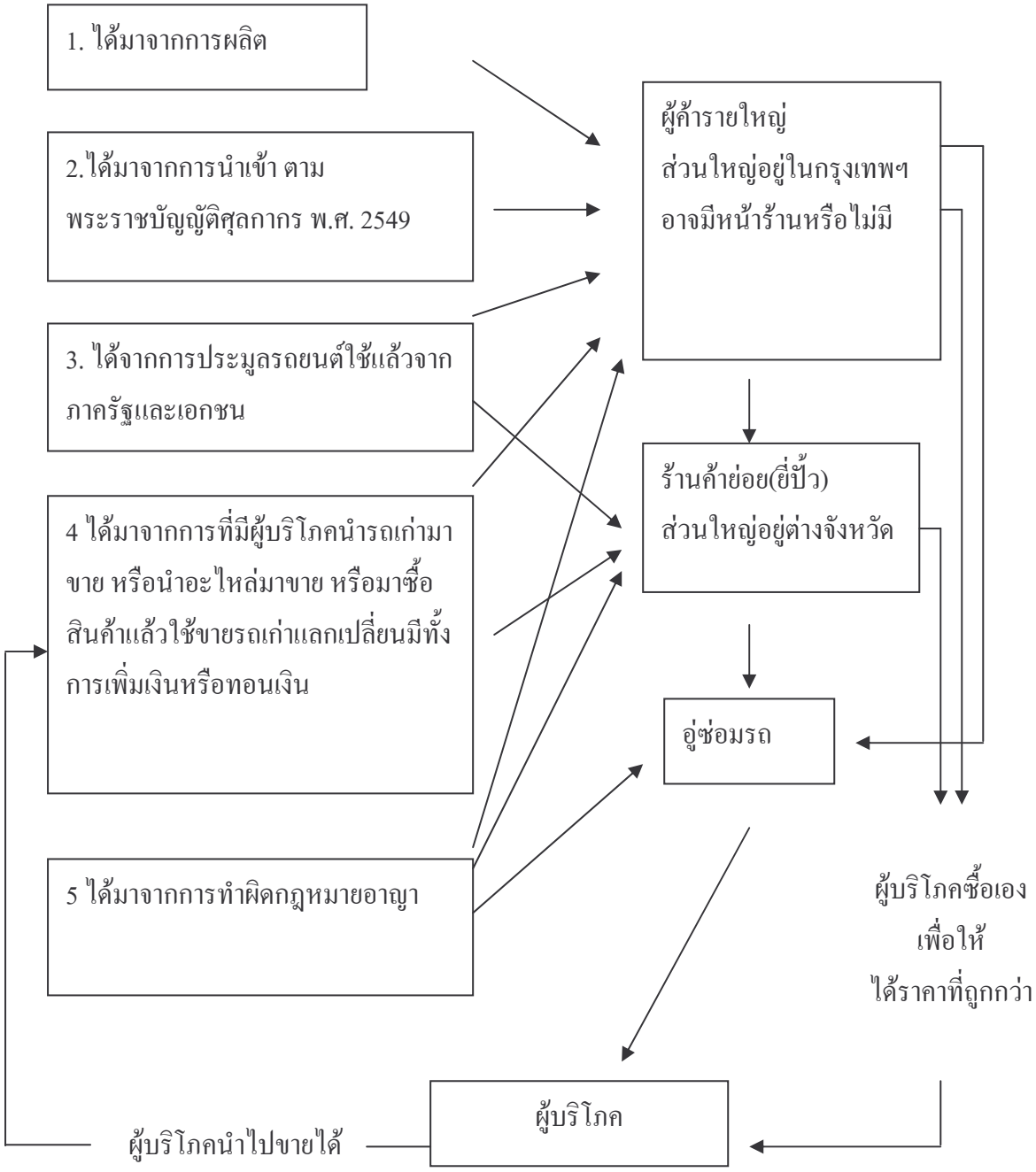

รูปที่ 1 แสดงกระบวนการได้มาของรถยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้ว

4.1 การได้มาจากการผลิต

ประเทศไทยเริ่มมีการนำรถยนต์เข้ามาใช้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 (กรมการขนส่งทาง บก.ประวัติรถยนต์ในประเทศไทย, [ONLINE]AVAILABLE, http://www.rmutphysics.com/charud/specialnews/6/fly/c2-4.htm) รถยนต์ที่นำเข้ามาใช้ในระยะแรกต้องบรรทุกเรือเดินสมุทรมาจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนมากจะมาจากทวีปยุโรปการผลิตรถยนต์ในประเทศไทยได้เริ่มขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2505 และได้มีการพัฒนา อย่างต่อเนื่องจนสามารถผลิตเพื่อการส่งออกได้ในปัจจุบัน การผลิตรถยนต์เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรมหลัก ธุรกิจบริการ และธุรกิจการค้าที่สำคัญๆ อีกหลายประเภท เช่น โรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ โรงงานประกอบรถยนต์ ธุรกิจการจัดจำหน่ายรถยนต์ และธุรกิจการบริการซ่อมแซมและบำรุงรักษา ธุรกิจการขายอะไหล่รถ ยางรถ แบตเตอรี่ เครื่องปรับอากาศ เครื่องประดับยนต์ ฯลฯ ส่วนประกอบของรถยนต์ สามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ได้ดังนี้ ตัวถัง เช่น หัวเก๋ง ประตู ฝากระโปรง โครงหลังคา กระบะ ฝาท้าย กันชน เป็นต้น แชสซีส์และช่วงล่าง เช่น แชสซีส์ แหนบ สปริง โช้กอัพ ปีกนก คันบังคับ คันเร่ง เบรก เป็นต้น เครื่องยนต์และระบบส่งกำลัง เช่น เครื่องยนต์ เพลากลาง เพลาขับ เฟืองท้าย ล้อ เป็นต้น อุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น ระบบสายไฟฟ้าของส่วนต่างๆ ไดสตาร์ต ไดชาร์จ แบตเตอรี่ ไฟหน้า ไฟหลัง ไฟเบรก ไฟเลี้ยว เป็นต้น อุปกรณ์ภายใน เช่น เบาะนั่ง แผงประตู เข็มขัดนิรภัย พรมหลังคา พรมพื้นรถ หน้าปัด แอร์ วิทยุ เป็นต้น มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกสบาย ส่วนประกอบของรถยนต์เริ่มต้นจากโรงงานชั้นต้น (1st-tiers suppliers) กว่า 1,200 แห่งที่จะผลิตส่วนประกอบต่างๆ เช่น สายไฟ หลอดไฟ โคมไฟ สายเบรก จานเบรค น๊อต ลวด เป็นต้น แล้วป้อนไปยัง โรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนชั้นกลาง (2nd Tiers suppliers) ที่อาจเรียกได้ว่าผู้ผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ได้ในระดับหนึ่ง อีกประมาณ 800 แห่ง เพราะโรงงานได้เปลี่ยนรูปชิ้นส่วนที่อาจนำไปใช้ในงานอื่นๆ นอกจากนำมาผลิตอะไหล่รถ มาทำเป็น ชิ้นส่วนที่จะนำมาใช้กับรถเท่านั้น โดยจะประกอบเป็นชิ้นส่วนชั้นกลาง เช่น เอาสายไฟมาต่อกับหลอดไฟ ใส่ไฟในโคมไฟหน้า เป็นสายไฟชุดหน้ารถ หรือต่อกับโคมไฟท้ายเป็น ชุดไฟท้ายรถ หรือ เอาสายเบรค มาต่อกับจานเบรค เป็นชุดเบรค เป็นต้น ในกลุ่มนี้ มักจะเป็นพวกอะไหล่เทียม แต่ก็มีพวก ผู้ผลิตชิ้นส่วนอะไหล่แท้ (OEMs - Original Equipment Manufacturers) อีกประมาณ ประมาณ 500 แห่ง ที่จะผลิตชิ้นส่วนชั้นกลาง นี้ หรืออาจผลิตถึงขั้นเป็นชุดใหญ่ เช่น เอาสายไฟ ต่อกับโคมไฟหน้าหลัง หลอดหน้าหลัง เป็นระบบไฟทั้งชุดทั้งไฟหน้าและไฟหลัง เป็นต้น ในกลุ่มนี้ จะผลิตไปป้อนให้กับ โรงงานผู้ผลิตรถยนต์ ที่ ประเทศไทย มีอยู่ 12 แห่ง หรือ ที่ผู้ผลิตรถจักรยานยนต์อีก 6 แห่ง ผู้เกี่ยวข้อง จึงมีเป็นจำนวนมาก สามารถนับอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทย เป็น "ดีทรอยท์แห่งเอเชีย" การจัดตั้ง อุตสาหกรรมยานยนต์แต่ละ

แห่งนั้น ขึ้นอยู่กับ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ไม่ใช้บังคับแก่โรงงานของทางราชการที่ดำเนินการโดยทางราชการ (มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่โรงงานของทางราชการที่ดำเนินการโดยทางราชการ เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ แต่ในการประกอบกิจการนี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน) โดย "โรงงาน" หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามสำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง "ประกอบกิจการโรงงาน" หมายถึง การทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ตามลักษณะกิจการของโรงงานแต่ไม่รวมถึงการทดสอบเดินเครื่องจักร "เครื่องจักร" หมายถึง สิ่งที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับใช้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปรสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ ลม ก๊าซไฟฟ้า หรือพลังงานอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน และหมายความรวมถึงเครื่องอุปกรณ์ไฟลวีล ปุลเล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสนองกัน (มาตรา 5)

โรงงานแบ่งเป็น 3 จำพวกประกอบด้วย ประเภทที่1 ได้แก่ ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ประเภทที่2 ได้แก่ ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน และ ประเภทที่3 ได้แก่ ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงาน จะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ (มาตรา 7) ผู้ประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ 2 โดยไม่ได้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 48) ผู้ประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ 3 โดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือตั้งโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 50 ผู้ใดประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ 3 โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 12 วรรคหนึ่ง หรือตั้งโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 12 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่ง เป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่กำหนดจำนวนหรือขนาดที่จะให้ตั้งหรือไม่ให้ตั้งในท้องที่ใดตามประกาศที่ออกตามมาตรา 32 (1) ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตขยายโรงงาน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตการขอขยายโรงงานและการให้ขยายโรงงานเว้นแต่ (1) การเพิ่มจำนวน เปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรทำให้มีกำลังรวมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละห้าสิบขึ้นไป ในกรณีเครื่องจักรเดิมมีกำลังรวมไม่เกินหนึ่งร้อยแรงม้า หรือ

กำลังเทียบเท่าไม่เกินหนึ่งร้อยแรงม้า หรือเพิ่มขึ้นตั้งแต่ห้าสิบแรงม้าขึ้นไป ในกรณีเครื่องจักรเดิมมีกำลังรวมเกินกว่าหนึ่งร้อยแรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าเกินกว่าหนึ่งร้อยแรงม้า(2) การเพิ่มหรือแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารโรงงานทำให้ฐานรากเดิมขยาย (มาตรา 18) ผู้ขยายโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขยายโรงงานตามมาตรา 18 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การจัดตั้งโรงงานนอกจาก ต้องอยู่ในบังคับของ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แล้ว ยังอาจต้องขึ้นอยู่กับกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับเช่น การตั้งโรงงานต้องขึ้นอยู่กับกฎกระทรวงฯ ซึ่งออกตามความใน พรบ.การผังเมืองของแต่ละจังหวัดโดยทั่วไปสถานที่ห้ามตั้งโรงงาน เช่น บ้านจัดสรรเพื่อการพักอาศัย อาคารชุดพักอาศัยและบ้านแถวเพื่อการพักอาศัย หรือภายในระยะ 50 เมตร จากเขตติดต่อสาธารณสถาน ได้แก่ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาวัดหรือศาสนสถาน โรงพยาบาล โบราณสถาน และสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การผลิต แชสซีส์ ตัวถัง หรือ เครื่องยนต์ เป็นส่วนที่ต้องมีการกำหนดหมายเลข ซึ่งโงงานผู้ผลิต จะได้รับมอบอำนาจ จากผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ให้สามารถกำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบได้ ตาม ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2549 ข้อ 13 ที่ออกตาม กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2531) โดยกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2531) อาศัยความใน มาตรา 5 และมาตรา 15 ทวิ พระราชบัญญัติรถยนต์พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2530

4.2 การได้มาจากการนำเข้า ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2549

แต่เดิมจ่ายภาษีชิ้นส่วนอะไหล่ใช้แล้วจะจ่ายภาษีไม่เต็มตามจำนวนจริง เช่น เจ้าหน้าที่ราชการกับผู้ค้า ใช้วิธีเหมารวมๆไปในตู้คอนเทนเนอร์ ไม่ได้แยกจำนวนและชนิดของอะไหล่ ในการปฏิบัติงานการเก็บภาษีจะสะดวก เพราะไม่ต้องรื้ออะไหล่ออกมารื้อนับกันทุกชิ้นอย่างละเอียด ซึ่งจะเสียเวลาตู้คอนเทนเนอร์ ตู้ละหลายชั่วโมง ทำงานกันล่าช้ากว่าการประเมินคร่าวๆ แต่ผู้ค้าจะขอเสียในจำนวนต่ำกว่าจำนวน และชนิดจริงมาก และโดยที่อะไหล่เหล่านั้นมิใช่เครื่องยนต์ที่ต้องการเอกสาร เมื่อพ้นจากเจ้าหน้าที่ศุลกากรแล้ว จะกระจายไปไม่สามารถตรวจสอบได้ มีการเลี่ยงภาษีอะไหล่เก่าจำนวนมาก แต่อะไหล่ชิ้นส่วนเครื่องยนต์ นั้นจะต้องเอาเอกสารการแสดงการเสียภาษีและนำเข้า เนื่องจาก ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับ

ทะเบียนและภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2541 ข้อ 3 ได้กำหนดให้ รถที่นำเข้าในราชอาณาจักรในลักษณะ รถใหม่ หรือ รถใช้แล้ว ที่มิใช่เพื่อการจำหน่าย ต้องมี (ก) ใบรับรองการนำเข้าจากกรมศุลกากร (แบบ 32) และใบเสร็จรับเงินค่าอากรขาเข้า (ข) สำเนาใบขนสินค้าขาเข้าฯ บัญชีแสดงรายการสินค้า (INVOICE) (ค) หลักฐานประจำตัวเจ้าของรถ ได้แก่ ภาพถ่ายบัตรประจำตัวและสำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้าน หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียน นิติบุคคล ต่อมา กรมศุลกากรมีการเข้มงวดการเก็บภาษีอะไหล่ชิ้นส่วนย่อยมากขึ้น และนำ กฎระเบียบมาใช้เคร่งครัดยิ่งขึ้น

กฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรไทย กำหนดโดย พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พุทธศักราช 2530 ที่บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ มกราคม 2531 และได้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยตราเป็นพระราชบัญญัติ 6 ฉบับ และประกาศกระทรวงการคลัง อีก 2 ฉบับ คือ

2.1 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 1)พุทธศักราช 2537

2.2 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2541

2.3 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2541

2.4 พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2541

2.5 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2543

2.6 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2543

2.7 ประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 23/2541 (ฮมน.1) เรื่อง ยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมพิกัดอัตราอากรขาเข้าในภาคที่ 2 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

2.8 ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องการยกเลิก เพิ่ม และแก้ไขเพิ่มเติมพิกัดอัตราศุลกากรขาเข้าในภาค 2 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฮมน.)

พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พุทธศักราช 2530 กำหนดให้ ของที่นำหรือพาเข้ามาในหรือส่งหรือพาออกไปนอกราชอาณาจักรนั้น ให้เรียกเก็บและเสียอากรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราอากรท้ายพระราชกำหนด โดย คำนวณเป็นเงินบาท ปัดเศษของบาททิ้ง (มาตรา 4) ของที่ระบุอัตราอากรระหว่างราคาและตามสภาพ ให้เสียในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า (มาตรา 5) อัตราตามราคา หมายถึง อัตราร้อยละของราคาซี ไอเอฟ (CIF; Cost , Insurance and Freight) สำหรับของที่

นำเข้า หรือร้อยละของราคาเอฟโอบี (FOB; Free on Board) สำหรับของที่ส่งออก เช่น ร้อยละ 5, ร้อยละ 10 , ร้อยละ 42 เป็นต้น อัตราตามสภาพ หมายถึง อัตราที่เรียกเก็บตามหน่วยของสินค้า ได้แก่ ตามน้ำหนัก ปริมาตร ขนาดความยาว จำนวน เช่น กิโลกรัมละ ลิตรละ หลาละ ชิ้นละ เป็นต้น การแยกส่วนสิ่งที่สมบูรณ์แล้ว ที่ต้องเสียอากรออกเป็นส่วนๆ ให้เรียกเก็บอากรแก่ส่วนนั้น ๆ รวมกันในอัตราที่ถือเสมือนว่าเป็นสิ่งที่ได้ประกอบมาสมบูรณ์แล้ว (มาตรา 6) ของที่อาจจำแนกประเภทได้ตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป หรือตามเหตุผลอื่นใดก็ตาม ให้จำแนกประเภทโดยถือหลักเกณฑ์ ถ้าประเภทหนึ่งระบุลักษณะของของไว้โดยเฉพาะ และประเภทอื่นระบุไว้อย่างกว้าง ๆ ให้จัดของนั้นเข้าประเภทที่ระบุไว้โดยเฉพาะในภาค 2 ว่าด้วยพิกัดอัตราอากรขาเข้า ได้รวบรวมชื่อสิ่งของต่าง ๆ เท่าที่จะมีในโลกซึ่งอาจมีการนำเข้า และจัดเป็นหมวดหมู่โดยแบ่งออกเป็น 21 หมวด 97 ตอน และกำหนดเป็นตัวเลขตามประเภทของสินค้า ประเภทย่อยและรหัสสถิติ เพื่อกำหนดอัตราค่าภาษี เช่น 4011.101 หมายถึง ยาง เรเดียล

อัตราภาษีที่เกี่ยว รถ อะไหล่รถ และ อุปกรณ์ที่ใช้ในอู่ซ่อมรถ เช่น ประเภท 8427.20.00 รถใช้งานชนิดขับเคลื่อนได้ในตัวอื่น ๆอัตราอากร ร้อยละ 25 ซึ่งเป็นอัตราต่ำสุด ไปจนถึง และ ประเภท 8544.49.21 ลวดชีลด์ชนิดที่ใช้ในการผลิตมัดสายไฟสำหรับรถยนต์ อัตราอากร ร้อยละ 40 ซึ่งเป็นอัตราสูงสุด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข และการกำหนดราคาศุลกากรสำหรับสินค้าที่นำเข้า

1. ราคาสำแดงของที่นำเข้า การสำแดงราคาของที่นำเข้า อาจพิจารณาได้ 2 กรณี ดังนี้

1.1 สำแดงราคาตามมูลค่าปกติของของ (Normal Value) ซึ่งหมายถึงมูลค่าของต้นทุนหรือมูลค่าของวัสดุ การจัดทำ รวมกำไรและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามปกติในการผลิตหรือขายของนั้น

1.2 สำแดงราคาต่ำอย่างปรากฏชัด หรือไม่น่าจะเป็นมูลค่าอันแท้จริงของของนั้น เป็นการสำแดงเพื่อจุดมุ่งหมายหลีกเลี่ยงภาษีอากร หรือเป็นถ่ายโอนราคาเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างผู้ซื้อผู้ขาย ตัวอย่างเช่น หัวหมูคลัชใช้กับรถยนต์บรรทุกขนาด 10 ตัน สำแดงราคาชุดละ CIF USD 3.91 ราคาซื้อขายจริงชุดละ CIF USD 60.00 เป็นต้น ราคาที่สำแดงในลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นราคาต่ำอย่างปรากฏชัด หรือไม่ใช่มูลค่าอันแท้จริงของของนั้น ราคาศุลกากรจึงต้องเป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของมาตรา 7 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 ตามประมวลฯ ข้อ 06 04 08 (2.3) หรืออาจเป็น ของที่ถอดแยกชิ้นส่วนของบางอย่างนำเข้าเป็นชิ้นส่วนเพื่อประกอบเป็นของสำเร็จรูป ชิ้นส่วนนั้นอาจจะเป็นชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์ (CKD) หรือชิ้นส่วนกึ่งครบชุด (SKD) ราคาซื้อขายจะเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อ

และขาย ไม่มีการขายในตลาดทั่วไป ราคาสำแดงต่ำหรือไม่ ให้เปรียบเทียบกับของสำเร็จรูปเป็นแต่ละกรณีไป

2. แยกชนิดของที่นำเข้า เช่น เป็นของใหม่ ของสำเร็จรูป กึ่งสำเร็จรูป หรือวัตถุดิบ ของถอดแยกชิ้นส่วนประกอบ ของนำเข้าที่เป็นของล้าสมัย ตกรุ่น ของชนิดเดียวคละคุณภาพขายราคาเดียว ของคละหลายชนิดขายหลายราคา แต่ของอัตราอากรสูงขายราคาต่ำ ของอัตราอากรต่ำขายราคาสูง หรือ เป็นของนำเข้าที่เป็นของเก่าใช้แล้ว เช่น รถยนต์นั่งเก่าใช้แล้ว รถยนต์โบราณและรถยนต์นั่งชนิดพิเศษเก่าใช้แล้ว (ดูประมวลฯ ข้อ 06 05 02 และ 06 05 03) รถยนต์กระบะและรถยนต์บรรทุกเก่าใช้แล้ว รถแทรกเตอร์ รถขุด รถเกลี่ยดิน รถยก รถโฟล์คลิฟท์ และรถใช้งานพิเศษ ราคาซื้อขายมีองค์ประกอบหลายอย่างที่ทำให้ราคาซื้อขายแตกต่างกัน เช่น สภาพ อุปกรณ์ประกอบ เป็นต้น หรือ อาจเป็นของนำเข้าที่เป็นอะไหล่เก่าใช้แล้ว จะไม่มีราคาซื้อขายกันตามปกติทั่วไป ผู้นำของเข้าจะซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เก่าใช้แล้วข้างต้น แล้วถอดอะไหล่ออกตามที่ต้องการ

3. การกำหนดราคาศุลกากร คำนึงถึง กรณีเป็นของใหม่ ที่วัตถุดิบ ของสำเร็จรูป กึ่งสำเร็จรูป ของสำเร็จรูป การสอบราคาซื้อขายตามประมวลฯ ข้อ 06 04 03 คือ การใช้ราคาซื้อขายของที่นำเข้า หรือ อาจเป็นของที่ถอดแยกชิ้นส่วน เป็นชิ้นส่วนยานยนต์ครบชุดสมบูรณ์ (CKD) ชิ้นส่วนยานยนต์กึ่งครบชุด (SKD) ให้ตรวจสอบราคาซื้อขายตามประมวลฯ ข้อ 06 04 03 คือการใช้ราคาซื้อขายของที่นำเข้า กรณีเป็น อะไหล่ยานยนต์ ให้ผู้นำของเข้าสำแดงหมายเลขของอะไหล่ กรณีที่เป็นอะไหล่เทียม นอกจากต้องระบุหมายเลขของอะไหล่แล้ว ให้ระบุชนิดของยานยนต์ที่ใช้พร้อมด้วยแค็ตตาล็อกประกอบกรณี เป็นของที่คุณภาพไม่สมบูรณ์ ของมีตำหนิ ของที่คุณภาพไม่เป็นไปตามคุณลักษณะที่กำหนด หรือ หรือของเสียหายจากการผลิต กรณีของคละหลายชนิดสำแดงราคาเดียว ผู้นำของเข้าต้องแยกสำแดงราคาตามสัดส่วนราคาที่ควรจะเป็นของแต่ละชนิดและขนาดของของ ให้กำหนดราคาศุลกากรตามประมวลฯ ข้อ 06 04 04 - 06 04 08 กรณี ของชนิดเดียวกันคุณภาพต่างกันสำแดงราคาเดียว ผู้นำของเข้าต้องแยกสำแดงราคาตามสัดส่วนของคุณภาพของของที่เป็นจริง ให้กำหนดราคาศุลกากรตามประมวลฯ ข้อ 06 04 04 - 06 04 08 กรณี ของคละหลายชนิดของที่มีอัตราอากรสูงสำแดงราคาต่ำ ของที่มีอัตราอากรต่ำสำแดงราคาสูง ให้กำหนดราคาศุลกากรตามประมวลฯ ข้อ 06 04 04 - 06 04 08 การแสดงราคา หากเห็นว่าการกำหนดราคาศุลกากรจะทำให้ล่าช้าออกไป และผู้นำของเข้ามีความประสงค์จะนำของออกไปจากอารักขาศุลกากรก่อน ให้วางประกันคุ้มค่าภาษีอากรที่อาจจะพึงต้องเสียสำหรับของในประเภทหรือชนิดเดียวกัน การกำหนดราคาอาจกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ กรณีที่เป็นใบขนสินค้าฯ ประเภทตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พิจารณาทบทวนราคา (Post Review) เป็นผู้ดำเนินการ และแจ้ง

ให้สำนักมาตรฐานศุลกากรทราบ เพื่อดำเนินการประกาศราคา หรือแจ้งให้สำนักฯ ต่าง ๆ ทราบแล้วแต่ความเหมาะสมของของนั้น

กรณีเป็นของเก่าใช้แล้ว

ก. รถยนต์นั่งเก่าใช้แล้ว รถยนต์โบราณ รถยนต์นั่งชนิดพิเศษใช้แล้ว รถจักรยานยนต์ใช้แล้ว ให้กำหนดราคาศุลกากรตามประมวลฯ ข้อ 06 05 02 และ 06 05 03

ข. รถยนต์กระบะและรถยนต์บรรทุกเก่าใช้แล้ว ให้กำหนดราคาศุลกากรโดยถือราคาร้อยละ 70 ของราคารถใหม่ครั้งหลังสุดในปีก่อนนำเข้า หากไม่มีหรือไม่สามารถหาราคาดังกล่าวได้ ให้ใช้ราคารถใหม่แห่งของประเภทเดียวกันที่ใกล้เคียงที่สุด

ค. รถแทรกเตอร์เก่าใช้แล้ว ให้กำหนดราคาศุลกากร โดยถือราคาร้อยละ 70 ของราคารถใหม่ครั้งหลังสุดในปีก่อนนำเข้า หากไม่มีหรือไม่สามารถหาราคาดังกล่าวได้ ให้ใช้ราคารถใหม่แห่งของประเภทและชนิดเดียวกันที่ใกล้เคียงที่สุด

ง. เครื่องกล เครื่องไฟฟ้า และส่วนประกอบของของดังกล่าว รวมทั้งอุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ อะไหล่จักรยานยนต์ที่เป็นของเก่าใช้แล้ว ให้กำหนดราคาศุลกากรโดยถือราคาร้อยละ 40 ของราคาของใหม่ครั้งหลังสุดก่อนปีนำเข้า หากไม่มีหรือไม่สามารถหาราคาดังกล่าวได้ ให้ใช้ราคาแห่งของประเภทและชนิดเดียวกันที่ใกล้เคียงที่สุด หลักเกณฑ์นี้ไม่ใช้บังคับของที่นำเข้าโดยทำทัณฑ์บนไว้ และไม่ใช้บังคับแก่ของที่เป็น Earth Construction เช่น Tractor Grader Excavator

จ. ส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ เช่น Bulldozer Shovel หรือ Ripper ซึ่งเป็นของเก่าใช้แล้ว ให้กำหนดราคาศุลกากรโดยถือราคาแต่ละประเภทเป็นร้อยละ 15 ของราคาศุลกากรของของที่เป็นตัวประธาน การกำหนดราคาศุลกากรตามข้อ (ข) ถึง (จ) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอข้อมูลพร้อมความเห็นต่อผู้อำนวยการส่วนฯ เมื่ออนุมัติแล้วแจ้งให้สำนักมาตรฐานศุลกากรเพื่อดำเนินการประกาศราคาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี เว้นแต่ได้มีประกาศราคาไว้แล้ว หรือมีข้อมูลเป็นอย่างอื่น

การกำหนดอัตราส่วนลดราคา รถยนต์นั่งเก่าใช้แล้ว รถยนต์โบราณ รถยนต์นั่งชนิดพิเศษใช้แล้ว รถจักรยานยนต์ใช้แล้ว รถยนต์กระบะและรถยนต์บรรทุกเก่าใช้แล้วรถแทรกเตอร์เก่าใช้แล้ว ต้องมีการ เป็นไปตามอายุรถ เช่นต่ำสุด จดทะเบียนใช้แล้วไม่เกิน2 เดือนหักส่วนลด 2.5% สูงสุด จดทะเบียนใช้แล้วเกินกว่า10 ปี ประเมินราคาตามสภาพรถ หักส่วนลด 70.00%

นอกจากอากรศุลกากรแล้วผู้นำเข้าต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรและภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยสรรพสามิต ในอัตราภาษีร้อยละ 7 กับการนำเข้าสินค้า เว้นแต่การนำเข้าที่ได้รับยังเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2)(ก) -(ง) แห่งประมวลรัษฎากร

4.3 การได้มาจากการประมูลรถยนต์ใช้แล้วจากภาครัฐและเอกชน

นายชวลิต เศรษฐเมธีกุล อธิบดีกรมศุลกากร (ThaiRSSFeed.com แหล่งรวมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย) เปิดเผยว่า กรมศุลกากรได้ทำหนังสือถึงส่วนราชการทั่วประเทศ เพื่อแจ้งให้ทราบว่ากรมศุลกากรจะเปิดให้มีการขายทอดตลาดรถยนต์ของกลางที่ตรวจยึดได้จากด่านศุลกากรทั่วประเทศด้วยวิธีการประมูลอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ก่อนหน้านี้ นายทนง พิทยะ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการเปิดขายทอดตลาดรถยนต์ โดยล่าสุดกระทรวงการคลังได้ออกประกาศให้กรมศุลกากรขายทอดตลาดรถยนต์ของกลางได้อีกครั้ง แต่ได้กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตของเจ้าหน้าที่ศุลกากรและผู้ประกอบการในทุกด้านอีก โดยกำหนดให้รถยนต์ที่นำออกประมูลขายทอดตลาดต้องเป็นรถยนต์ที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้เท่านั้น ไม่มีการถอดชิ้นส่วนที่สำคัญออกไป ปัจจุบันมีรถยนต์ที่ค้างประมูลอยู่ประมาณ 300-400 คัน วันที่ 26 ก.ย. 2550 กรมศุลกากรได้ประมูลรถยนต์ของกลางจำนวน 106 คัน รถของกลางเป็นรถยนต์จากความผิดตามมาตรา 27 พ.ร.บ.กรมศุลกากร พ.ศ. 2469 ตกเป็นของแผ่นดิน อธิบดีกรมศุลกากร มีอำนาจในการจำหน่ายหรือดำเนินการกับรถของกลาง ตามมาตรา 15 (1) ที่กำหนดไว้ว่า อธิบดีสามารถจำหน่ายรถยนต์ของกลางในรูปแบบใด ๆ ได้ รถที่ซื้อได้จากการประมูลมาจากกรมศุลกากร จะได้รับ แบบรับรองการนำเข้า 32 ซึ่งสามารถไปจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบกได้ ที่อาจนำรถนั้นไปถอดชิ้นส่วน หรือดำเนินการอย่างไรต่อรถนั้นๆได้

นอกจากรถจากกรมศุลกากร ยังมีรถจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เหมืองแม่เมาะ มีความประสงค์จะขายรถยนต์ใช้งานแล้ว 12 คัน กำหนดการประมูลราคาในวันที่ 4 กรกฎาคม 2550 เวลา 09.30 น.เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม M11(300) กองโรงงานเหมืองแม่เมาะ ผู้สนใจติดต่อขอรับเงื่อนไขการประมูลได้ที่ แผนกพัสดุ กองพัสดุและจัดหาฝ่ายงานแผนและบริหารเหมือแม่เมาะ จ.ลำปาง หรือสอบถามที่หมายเลข 054-254064 ,254074 หรือ http://www.egat.co.th และยังรวมทั้งจากเอกชนจำนวนมาก

4.4 การได้มาจากการที่มีผู้บริโภคนำรถเก่ามาขาย หรือนำอะไหล่มาขาย หรือมาซื้อสินค้าแล้วใช้ขายรถเก่าแลกเปลี่ยนมีทั้งการเพิ่มเงินหรือทอนเงิน

รถยนต์เป็น ทรัพย์ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 137 ผู้เป็นเจ้าของมีสิทธิในรถยนต์นั้นๆ รวมทั้งการใช้ การขาย การให้เช่า และประการอื่นใดรวมทั้งการถอดออกเป็นชิ้นๆ ส่วนๆ แล้วนำออกจำหน่าย

4.5 การได้มาจากการกระทำผิดกฎหมายอาญา

การได้มาจากการกระทำผิดกฎหมายอาญา อาจเป็นการที่มีผู้ลักทรัพย์ จี้ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ แล้วนำมาขายต่อ

5. กฎหมายเกี่ยวกับการจดทะเบียน และการใช้รถยนต์

กฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจร ได้ให้ความหมาย ของรถ แตกต่างกันไปตามกฎหมายแต่ละฉบับ โดยมีความหมายไม่เหมือนกัน ดังนี้

1. ตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 "รถ" หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟ และรถราง ชนิดของรถ ยังแยกออกเป็นชนิดต่างๆ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน รถฉุกเฉิน รถบรรทุก รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียน รถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่ รถลากจูง รถพ่วง ซึ่งมีความหมายหรือ คำจำกัดความต่างกันไป

2. ตาม พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 "รถ" หมายความว่า รถจักรยานยนต์ รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์ และรถอื่นๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เช่น รถยนต์ รถยนต์สาธารณะ รถยนต์-บริการรถยนต์ ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์ และรถอื่นๆ

3. ตามพระราชบัญญัติ.การขนส่งทางบก พ.ศ.2522 "รถ" หมายความว่า ยานพาหนะทุกชนิดที่ใช้ในการขนส่งทางบก ซึ่งเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือ พลังงานอื่นๆ และหมายความรวมถึงรถพ่วงของรถนั้นด้วย ทั้งนี้เว้นแต่รถไฟ

ประเทศไทยมีรถจดทะเบียนประมาณ 2 ล้าน 5 แสน คัน มีรถรถปิกอัพคิดเป็น 1 ใน 6 ของรถทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีสูงถึง 4,203,003 คัน แบ่งเป็นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 920,529 คัน และในส่วนภูมิภาค 3,282,474 คัน ถือได้ว่าเป็นประเภทรถที่ได้รับความนิยมสูงเป็นอันดับสอง รองจากรถจักรยานยนต์(ศิลปชัย จารุเกษมรัตนะ, Pickup Extreme) และในปี 2550 มีรถโดยสารจำนวนที่จดทะเบียนใช้งานประมาณ 30,000 คัน โดยแบ่งตามลักษณะการให้บริการ เป็น แบบประจำทาง (Fixed Route Bus) มีจำนวนประมาณ 16,300 คัน แบบไม่ประจำทาง (Non Fixed Route Bus) มีจำนวนประมาณ 13,000 คัน เป็นรถที่ใช้สำหรับการท่องเที่ยว และใช้รับส่งพนักงาน (ไทยแลนด์อินดัสตรี้ดอทคอม 2007-06-26)รวมแล้ว ประเทศไทยมีทั้ง รถประเภทต่างๆ รวม ประมาณไม่น้อยกว่า 5 ล้านคัน การจดทะเบียนรถ 5 ล้านคันนี้ เป็นไปตาม กฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ที่ออกตามตามความในมาตรา 7 และมาตรา 81 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ข้อ 1 ผู้ใดประสงค์จะนำรถที่ยังมิได้จดทะเบียนตามมาตรา 81 หรือรถที่เลิกใช้ตามมาตรา 79 มาใช้เพื่อขายหรือเพื่อซ่อม ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตและเครื่องหมายตามแบบของกรมการขนส่งทางบกพร้อมด้วยหลักฐาน (ตามที่กำหนด) ข้อ 2 การยื่นคำขอรับใบอนุญาตและเครื่องหมายตามกฎกระทรวงนี้ ให้ยื่นต่อกรมการขนส่งทางบก สำหรับในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตและเครื่องหมายต่อสำนักงานขนส่งจังหวัดนั้น ๆ ก็ได้

รถตาม คำนิยามในมาตรา มาตรา 4 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ประกอบด้วย

1. รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน (รย.1) (สำนักจัดระบบการขนส่งทางบก) เป็นรถที่ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร เช่น เก๋งตอนเดียว เก๋งสองตอน เก๋งสองตอนแวนนั่งสองตอนท้ายบรรทุก

2. รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน (รย.2) เป็นรถที่ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร และความยาวของตัวถังวัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหลังถึงท้ายรถต้องไม่เกิน 2 ใน 3 ของความยาววัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหน้าถึงศูนย์กลางเพลาล้อหลัง

3. รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) เป็นรถซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร และความยาวของตัวถังวัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหลังถึงท้ายรถไม่เกิน 3 ใน 5 ของความยาววัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหน้าถึงศูนย์กลางเพลาล้อหลัง

4. รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล (รย.4) เป็นรถที่ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 1.50 เมตร ยาวไม่เกิน 4 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 550 ลูกบาศก์เซนติเมตร

5. รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด (รย.5) ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร

6. รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน (รย.6) ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร มีประตูไม่ต่ำกว่าสี่ประตูซึ่งต้องเป็นประตูที่มิได้ติดตั้งระบบควบคุมการปิดเปิดประตูรถจากศูนย์กลาง (Central Lock) กระจกกันลมต้องเป็นกระจกโปร่งใสสามารถมองเห็นสภาพภายในรถและสภาพจราจรภายนอกรถได้ชัดเจน และห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนหนึ่งส่วนใดของกระจก เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดหรือการติดวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดดที่กระจกกันลมด้านหน้าตามขนาดที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันตั้งแต่ 1,000 ลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป สำหรับรถยนต์รับจ้าง (Taxi – Meter) ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2535 เป็นต้นไป (ยกเว้นรถยนต์รับจ้างที่เจ้าของรถนำมาจดทะเบียนแทนรถยนต์รับจ้างที่จดทะเบียนก่อนวันที่ 17 เมษายน 2535) ต้องเป็นรถเก๋งสองตอน หรือรถเก๋งสองตอนที่มีพื้นที่บรรทุกภายในตัวรถ (รถเก๋งสองตอนแวน) ที่ผลิตสำเร็จรูปจากโรงงานผู้ผลิต มีขนาดกว้างของรถไม่เกิน 2.5 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร มีประตูไม่ต่ำกว่าสี่ประตู และมีเครื่องยนต์ที่มีความจุในกระบอกสูบ รวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร

7. รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง (รย.7) ต้องเป็นรถสองตอน มีประตูไม่ต่ำกว่าสองประตู ขนาดกว้างของรถ ไม่เกิน 1.50 เมตร ยาวไม่เกิน 4 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เซนติเมตร

8. รถยนต์รับจ้างสามล้อ (รย.8) ต้องมีลักษณะประทุน โดยมีที่นั่ง 2 ตอน หรือ 2 แถว ขนาดกว้าง ไม่เกิน 1.50 เมตร ยาวไม่เกิน 4 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 550 ลูกบาศก์เซนติเมตร

9. รถยนต์บริการธุรกิจ (รย.9) รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งเป็นรถยนต์ที่ใช้บรรทุกคนโดยสารระหว่างท่าอากาศยาน ท่าเรือเดินทะเล สถานีขนส่ง หรือสถานีรถไฟกับโรงแรมที่พักอาศัย ที่ทำการของผู้โดยสาร หรือที่ ทำการของ ผู้บริการธุรกิจนั้น

10. รถยนต์บริการทัศนาจร (รย.10) รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งเป็นรถยนต์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใช้รับส่งคนโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว

11. รถยนต์บริการให้เช่า (รย.11) รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งเป็นรถยนต์ที่จัดไว้ให้เช่า ซึ่งมิใช่เป็นการเช่าเพื่อนำไปรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสิ่งของ

12. รถจักรยานยนต์ (รย.12) รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้าและมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ และให้หมายความรวมถึงรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์ด้วยต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 1.10 เมตร ยาวไม่เกิน 2.50 เมตร ถ้ามีพ่วงข้างรถพ่วงของรถจักรยานยนต์ต้องมีขนาดกว้าง ไม่เกิน 1.10 เมตร ยาวไม่เกิน 1.75 เมตร และเมื่อนำมาพ่วงกับรถจักรยานยนต์แล้ว ต้องมีขนาดกว้างวัดจากล้อหลังของรถจักรยานยนต์ถึงล้อของรถพ่วงของรถจักรยานยนต์ ไม่เกิน 1.50 เมตร

13. รถแทรกเตอร์ (รย.13) เป็นรถที่มีล้อหรือสายพานและมีเครื่องยนต์ ขับ เคลื่อนในตัวเองเป็นเครื่องจักรกลขั้นพื้นฐานในงานที่เกี่ยวกับการขุด ตัก ดันหรือฉุดลาก เป็นต้นหรือ

รถยนต์สำหรับลากจูงซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 4.40 เมตร ยาวไม่เกิน 16.20 เมตร

14. รถบดถนน (รย.14) เป็นรถที่ใช้ในการบดอัดวัสดุบนพื้นให้แน่น และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง หรือใช้รถอื่นลากจูง ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 3.50 เมตร ยาวไม่เกิน 8 เมตร

15. รถใช้งานเกษตรกรรม (รย.15) เป็นรถที่ผลิตหรือประกอบขึ้นเพื่อใช้งานเกษตรกรรม โดยใช้เครื่องยนต์ซึ่งมิได้ใช้สำหรับรถยนต์โดยเฉพาะมาติดตั้ง ต้องเป็นรถที่มีสามล้อหรือสี่ล้อ น้ำหนักรถไม่เกิน 1,600 กิโลกรัม มีขนาดกว้างไม่เกิน 2 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 1,200 ลูกบาศก์เซนติเมตร

16. รถพ่วง (รย.16) เป็นรถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูงต้องมีขนาดกว้าง ไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร

17. ล้อเลื่อน หมายความว่า ยานพาหนะ เช่น รถ เกวียน อันประกอบด้วยเพลาและล้อ ซึ่งเคลื่อนไปได้ด้วยกำลังคนหรือสัตว์ ทั้งนี้ไม่รวมถึงรถลากและรถจ้าง ซึ่งกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติรถลากและรถจ้างในท้องที่ใช้พระราชบัญญัตินั้นๆ หรือล้อเลื่อนสำหรับเด็กซึ่งผู้ใหญ่ไม่อาจใช้เป็นพาหนะได้

รถตาม พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2524)ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกพ.ศ. 252 ที่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 และมาตรา 23 วรรคสอง และมาตรา 28 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ข้อ 9 เพื่อประโยชน์แก่นายทะเบียนในการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับลักษณะของรถในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ให้กำหนดลักษณะของรถที่จะได้รับอนุญาตให้ใช้ในการประกอบการขนส่งโดยมีสามลักษณะ คือ (1) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร (2) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ (3) รถขนาดเล็ก ในข้อ 10 ได้กำหนดรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามข้อ 9 (1) มี 7 มาตรฐาน คือ

มาตรฐาน 1 คือ รถปรับอากาศพิเศษ

มาตรฐาน 2 คือ รถปรับอากาศ

มาตรฐาน 3 คือ รถที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ

มาตรฐาน 4 คือ รถสองชั้น

มาตรฐาน 5 คือ รถพ่วง

มาตรฐาน 6 คือ รถกึ่งพ่วง

มาตรฐาน 7 คือ รถโดยสารเฉพาะกิจ

ข้อ 11 รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของตามข้อ 9 (2) มี 9 ลักษณะได้แก่

1. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 1 คือ รถกระบะบรรทุกซึ่งหมายความว่า รถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเป็นกระบะ โดยจะมีหลังคาหรือไม่ก็ได้ รถที่มีเครื่องทุ่นแรงสำหรับยกสิ่งของที่จะบรรทุกในกระบะนั้น ๆ รถที่มีกระบะบรรทุกสามารถยกเทและให้หมายความรวมถึงรถซึ่งส่วนที่ใช้บรรทุกไม่มีด้านข้างหรือด้านท้าย

2. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 2 คือ รถตู้บรรทุก ซึ่งหมายความว่า รถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเป็นตู้ทึบ มีหลังคาถาวรตัวถังบรรทุกกับห้องผู้ขับรถจะเป็นตอนเดียวกันหรือแยกกัน และจะมีบานประตูปิดเปิดสำหรับการบรรทุกที่ด้านข้างหรือด้านท้ายก็ได้

3. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 3 คือ รถบรรทุกของเหลวซึ่งหมายความว่า รถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเป็นถังสำหรับบรรทุกของเหลวตามความเหมาะสมกับของเหลวที่บรรทุกนั้น

4. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 4 คือ รถบรรทุกวัสดุอันตราย ซึ่งหมายความว่า รถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเฉพาะ เพื่อใช้ในการบรรทุกวัสดุอันตราย เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซเหลว สารเคมี วัตถุระเบิด วัสดุไวไฟ เป็นต้น

5. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 5 คือ รถบรรทุกเฉพาะกิจซึ่งหมายความว่า รถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะพิเศษ เพื่อใช้ในกิจการใดกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น รถบรรทุกขวดเครื่องดื่ม รถบรรทุกขยะมูลฝอย รถผสมซีเมนต์ รถบรรทุกเครื่องราดยาง รถบรรทุกเครื่องทุ่นแรง เป็นต้น

6. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 6 คือ รถพ่วง ซึ่งหมายความว่า รถที่ไม่มีแรงขับเคลื่อนในตัวเอง จำเป็นต้องใช้รถอื่นลากจูงและน้ำหนักรถรวมน้ำหนักบรรทุกทั้งหมดลงบนเพลาล้อสมบูรณ์ในตัวเอง

7. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 7 คือ รถกึ่งพ่วง ซึ่งหมายความว่า รถที่ไม่มีแรงขับเคลื่อนในตัวเอง จำเป็นต้องใช้รถอื่นลากจูงและน้ำหนักรถรวมน้ำหนักบรรทุกบางส่วนเฉลี่ยลงบนเพลาล้อของรถคันลากจูง

8. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 8 คือ รถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาว ซึ่งหมายความว่า รถกึ่งพ่วงที่มีลักษณะเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของที่มีความยาวโดยมีโครงโลหะที่สามารถปรับความยาวของช่วงล้อระหว่างรถลากจูงกับรถกึ่งพ่วงได้

9. รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ 9 คือ รถลากจูง ซึ่งหมายความว่า รถที่มีลักษณะเป็นรถสำหรับลากจูงรถพ่วง รถกึ่งพ่วง และรถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาวโดยเฉพาะ

ข้อ 12 รถขนาดเล็กตามข้อ 9 (3) ได้แก่ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและสิ่งของรวมกัน ซึ่งคัสซีจะเป็นคัสซีรถโดยสารหรือไม่ก็ได้ และอาจมีทางขึ้นลงด้านข้างหรือด้านท้ายของรถ ที่นั่งจำนวนไม่เกิน 20 ที่นั่งโดยไม่กำหนดที่สำหรับผู้โดยสาร และมีที่สำหรับบรรทุกสิ่งของรวมไปกับผู้โดยสาร

รถแต่ละประเภท มีการกำหนดลักษณะ ขนาด และสีของแผ่นป้ายทะเบียนรถแตกต่างกันไปตาม กฎกระทรวง กำหนดลักษณะ ขนาด และสีของแผ่นป้ายทะเบียนรถ พ.ศ. 2547 ที่ประกาศใช้เมื่อ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 มีการกำหนดจดทะเบียนและเสียภาษีประจำปี ตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการดำเนินการ เกี่ยวกับทะเบียนและภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2531 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2531 และ ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนและภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2541

5.1 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและผู้ตรวจการ กับออกกฎกระทรวง เช่น กำหนดลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถที่จะรับจดทะเบียนเป็นรถประเภทต่างๆ เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์ และของรถสำหรับรถประเภทดังกล่าว และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนรถและใบคู่มือจดทะเบียนรถที่ได้เปลี่ยนแปลงแล้ว (มาตรา 5) ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน และ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด (มาตรา 6) รถที่จะขอจดทะเบียนได้ต้อง (มาตรา 7) เป็นรถที่มีส่วนควบและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและผ่านการตรวจสภาพรถจากนายทะเบียน หรือจากสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ในเวลาที่ขอจดทะเบียนแล้ว (ประกาศนายทะเบียนทั่วราชอาณาจักร เรื่อง ให้เจ้าของรถที่จะเสียภาษีประจำปีนำรถไปตรวจสภาพ (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2548 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2530 นายทะเบียนทั่วราชอาณาจักรจึงให้เจ้าของรถที่จะเสียภาษีประจำปีนำรถไปตรวจสภาพ ณ ที่ทำการของนายทะเบียน ข้อ 2 รถที่ขอจดทะเบียนใหม่ทุกประเภท รถที่ขอจดทะเบียนเปลี่ยนประเภทรถจากที่เคยจดทะเบียนไว้เดิม และรถทุกประเภทที่ได้แจ้งไม่ใช้รถชั่วคราวหรือแจ้งไม่ใช้รถตลอดไปไว้แล้วและมาแจ้งขอใช้รถใหม่ การนำรถไปตรวจสภาพ ให้นำรถไปตรวจสภาพล่วงหน้าก่อนถึงวันครบกำหนดเสียภาษีประจำปีได้ไม่เกิน 1 เดือน) รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้ เจ้าของรถต้องแจ้งนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง (มาตรา 13) รถใดที่จดทะเบียนแล้ว ห้ามมิให้

ผู้ใดเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้และใช้รถนั้น เว้นแต่เจ้าของรถนำรถไปให้นายทะเบียนตรวจสภาพก่อน (มาตรา 14) การตรวจสภาพเป็นไปตาม ประกาศนายทะเบียนทั่วราชอาณาจักร เรื่อง ให้เจ้าของรถที่จะเสียภาษีประจำปีนำรถไปตรวจสภาพ (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2548 ข้อ 4 รถที่ขอเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้ (1) เปลี่ยนเครื่องยนต์ 2) เปลี่ยนโครงคัสซี หรือ (3) เปลี่ยนตัวรถ ให้นำรถไปตรวจสภาพ

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่ารถที่เปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายในเวลาใช้ ให้สั่งเจ้าของรถแก้ไขและนำรถไปให้ตรวจสภาพก่อนใช้ การตรวจสภาพดังกล่าวนายทะเบียนจะสั่งให้เจ้าของรถนำรถไปให้ตรวจสภาพ ณ สถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกก็ได้ และให้นำมาตรา 12 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่ารถนั้นปลอดภัยในเวลาใช้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียน และใบคู่มือจดทะเบียนรถนั้นด้วยการใช้รถผิดจากประเภทที่ได้จดทะเบียนไว้ ไม่อาจทำได้ยกเว้น (มาตรา 21)

ก. การใช้รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร หรือรถจักรยานยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว

ข. การใช้รถยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว โดยมีข้อความแสดงไว้ที่รถนั้นให้เห็นได้ง่ายจากภายนอกว่าใช้ในกิจการส่วนตัว

ค. การใช้รถยนต์สาธารณะบรรทุกของที่ติดตัวไปกับผู้โดยสาร(3 ทวิ) การใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน หรือใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนต์บรรทุกส่วน บทกำหนดโทษ เช่น ใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท ตาม มาตรา 59 , ใช้รถที่ได้จดทะเบียนแล้วแต่มิได้เสียภาษีประจำปีในเวลาที่กำหนด ปรับไม่เกิน 2,000 บาท ตาม มาตรา 60 ใช้รถที่เปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้ หรือ ขับรถยนต์ที่มีไว้เพื่อขายหรือเพื่อซ่อมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน หรือหากได้รับอนุญาตแต่ใช้ในเวลากลางคืนโดยไม่จำเป็น มีโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท ตาม มาตรา 61 กรมการขนส่งทางบกมีหน้าที่รับผิดชอบการตรวจสภาพรถ ทั้งรถจดทะเบียนที่จะนำมาใช้ในการขนส่งตามพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 (มาตรา 15 ทวิ การตรวจสภาพรถตามมาตรา 7 (2) มาตรา 14 วรรคสอง มาตรา 15 หรือมาตรา 36 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง) และนำมาจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ที่ต้องมีสภาพมั่นคง แข็งแรง มีลักษณะ ขนาด และเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบของรถ ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อความ

ปลอดภัยของผู้ขับรถ ผู้โดยสารไปกับรถคันนั้น ผู้ขับขี่รถคันอื่น ๆ คนเดินถนน รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

สถานที่ตรวจสภาพ

1. รถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกทุกประเภท เจ้าของรถจะนำไปตรวจสภาพ ที่สถานตรวจสภาพรถเอกชน (ตรอ.) ที่ได้รับอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบก หรือหน่วยงานของกรมการขนส่งทางบกก็ได้

2. รถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ประเภทรถยนต์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์ต้องตรวจสภาพกับสถานตรวจสภาพรถเอกชน (ตรอ.) ที่ได้รับอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบกเท่านั้น ยกเว้นรถยนต์ที่มีน้ำหนักรถเปล่าเกิน1,600กิโลกรัม จะตรวจสภาพที่ ตรอ. หรือหน่วยงานของ กรมการขนส่งทางบกก็ได้ และ รถที่มีการดัดแปลงสภาพ รถที่เปลี่ยนสี เปลี่ยนเครื่องยนต์ รถที่มีปัญหาเกี่ยวกับเลขตัวรถ หรือเลขเครื่องยนต์ รถที่ขาดต่ออายุทะเบียนเกิน 1 ปี ฯลฯ ให้นำรถไปตรวจสภาพ ณ หน่วยงานของกรมการขนส่งทางบก ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดโดยทุจริตหรือจงใจออกใบรับรองการตรวจสภาพรถไปโดยไม่ตรง ตามความเป็นจริง ย่อมมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทและนายทะเบียนกลางมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตั้งสถานตรวจสภาพรถนั้นเสียได้ ผู้ใดในการประกอบการงานวิชาชีพใด ทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนผู้นั้นอาจมีความผิดตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 269 ซึ่งระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ รถที่ต้องนำไปให้นายทะเบียนตรวจสภาพที่หน่วยงานของกรมการขนส่งทางบก เท่านั้นสถานตรวจสภาพรถเอกชนไม่สามารถรับตรวจสภาพได้ คือ

1. รถที่ดัดแปลงสภาพผิดไปจากที่ได้จดทะเบียนไว้

2. รถที่เปลี่ยนสีหรือเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการ ที่จดทะเบียนไว้ในสมุดคู่มือทะเบียนรถ เช่น เปลี่ยนเครื่องยนต์ เปลี่ยนลักษณะรถ เปลี่ยนชนิดน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

3. รถที่มีปัญหาเกี่ยวกับเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ เช่น ไม่ปรากฏตัวเลข ตัวเลขชำรุด หรือมีร่องรอยการแก้ไข ขูด ลบ หรือลบเลือน จนไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ เป็นต้น

4. รถที่เจ้าของได้แจ้งการไม่ใช้ชั่วคราว หรือแจ้งการไม่ใช้รถตลอดไปไว้

5. รถเก่าที่มีเลขทะเบียนเป็นเลขทะเบียนรุ่นเก่า เช่น กท-00001, กทจ-0001 เป็นต้น ซึ่งรถดังกล่าวต้องเปลี่ยนทะเบียนรถใหม่เมื่อมีการนำมาเสียภาษีประจำปี

6. รถที่มีปัญหาเกี่ยวกับการถูกโจรกรรมแล้วได้คืน

7. รถที่ได้สิ้นอายุภาษีประจำปี โดยขาดการต่อทะเบียน เกิน 1 ปี

5.2 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

"รถยนต์" หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง "รถจักรยานยนต์" หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ "รถจักรยาน" หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังของผู้ขับขี่ที่มิใช่เป็นการลากเข็น (มาตรา 4) ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสารหรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถ (มาตรา 6) รถที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์และหรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง และใช้การได้ดี ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มิได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียนหรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง มาใช้ในทางเดินรถ (มาตรา 7)

5.3 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

แต่เดิม คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง มีอำนาจตาม มาตรา 19 กำหนดให้รถปิคอัพ ที่ใช้บรรทุกสินค้า สิ่งของเป็นรถตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องจดทะเบียน แต่เนื่องจาก รถปิคอับเป็นรถที่มีน้ำหนักต่ำกว่าหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม เป็นรถบุคคล รถประกอบการภายในครอบครัว ต่างได้รับความเดือดร้อนอย่างยิ่ง เพราะต้องไปยื่นขอจดทะเบียนขนส่งส่วนบุคคล และต้องใช้ใบอนุญาตขับขี่ของกรมการขนส่งทางบก นอกเหนือไปจากใบอนุญาตของกรมตำรวจที่มีอยู่แล้ว ก่อให้เกิดความเดือดร้อน เพราะรถบรรทุกขนาดเล็กเหล่านี้หาจำต้องใช้ความชำนาญเชี่ยวชาญเป็นพิเศษไม่ เนื่องจากเป็นรถที่ส่วนมากใช้ในธุรกิจส่วนตัว ภายในครัวเรือนและใช้ในการขนส่งพืชผลของเกษตรกร จึงสมควรได้รับการยกเว้นไม่ต้องไปจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก และการใช้ใบขับขี่ของกรมการขนส่งทางบก (แก้ไขพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 โดย พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่2) พ.ศ. 2534) ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน (มาตรา 31) หาก ไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (มาตรา 131) ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ ลักษณะ

ชนิดและขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน (มาตรา 32) ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน (มาตรา 33)ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ให้นายทะเบียนกำหนดเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ ลักษณะ ชนิด และขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน (มาตรา 34) ผู้ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง , ประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก และประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ไม่ปฏิบัตินายทะเบียนกำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท (มาตรา 133) รถที่จะนำมาจดทะเบียนและเสียภาษีต้องผ่านการตรวจสภาพรถจากพนักงานตรวจสภาพ หรือจากสถานตรวจสภาพรถ (มาตรา 72) ห้ามมิให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน (มาตรา 78)

5.4 ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2549

แต่เดิมมีการเอาอะไหล่รถมาจากญี่ปุ่น หรืออาจเอารถทั้งคันแล้วถอดออกเป็นชิ้นๆ เอามาประกอบใหม่ แล้วนำไปจดทะเบียนทำได้ง่าย แต่ตั้งแต่รัฐบาลสมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหวัน เป็นนายกรัฐมนตรีได้เริ่มใช้มาตรฐานไอเสียใหม่ มีการตรวจรับรองคุณภาพ โดยเฉพาะผู้ผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จึงจะสามารถจดทะเบียนได้ การเอารถเก่าจากญี่ปุ่นทั้งคัน หรือการประกอบขึ้นให้มาจดทะเบียนจึงทำไม่ได้ จึงมีการเอาทะเบียนรถคันเก่าที่เสียหายมากไม่อาจซ่อมแซมได้ แล้วนำมาแจ้งสวมทับเป็นคันใหม่ ด้วยการแจ้งเปลี่ยนเครื่องยนต์ เปลี่ยนเฟรม หรือตัวถังรถเปลี่ยนแชสซีส์ อาจมีการปลอมแปลงแก้ข้อมูลในเล่มซึ่งยาก หรือใช้วิธีลบเลขเครื่อง-เฟรมของตัวรถแล้ว ตอกเลขใหม่เข้าไป เป็นการปลอมรถให้เหมือนทะเบียนจึงเกิดขึ้น

ปัจจุบัน การตอกเลข ในตัวรถ เครื่องยนต์ แชสซีส์ ถูกกำหนดโดย ระเบียบควบคุมการตอกเลขกำหนดวิธีการตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์ สำหรับตัวรถและเครื่องยนต์ ที่ผลิตขึ้นใหม่ หรือแม้แต่ของใช้แล้วที่ไม่มีเลขตอกอยู่เพื่อที่จะได้ควบคุมตรวจสอบทะเบียนรถคันนั้น ตามระเบียบกรมขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2549

ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2549 (ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550)

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 4 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2531) ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2531) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2512

ข้อ 5 “เลขตัวรถ” หมายถึง เลขคัสซีสำหรับรถที่มีโครงคัสซีหรือเลขตัวถังสำหรับรถที่ไม่มีโครงคัสซี

ข้อ 6 รถดังต่อไปนี้ ต้องกำหนดและตอกเลขตัวรถ

(1) ไม่มีเลขตัวรถจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวที่ปรากฏตามหลักฐาน

(2) มีเลขตัวรถตอกไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ได้ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(3) มีเลขตัวรถ แต่ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลาย เนื่องจากสนิมกัดกร่อนหรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใด โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถได้ว่าเป็นรถคันเดิมให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบรถตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(4) มีเลขตัวถังรถแต่ภายหลังมีการเปลี่ยนชิ้นส่วนของตัวถังหรือโครงคัสซีที่มีเลขตัวรถโจรกรรม โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(5) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเพราะเหตุโจรกรรม โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรองคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐานว่าเป็นรถคันเดิมที่ถูกโจรกรรมไป

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานหรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบรถตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(6) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งเป็นรถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากรหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการใช้มาจากส่วน

ราชการนั้นถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถ อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(7) มีเลขตัวถังแต่ซ้ำซ้อนกับรถคันอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ทั้งนี้ การซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ

(8) มีเลขตัวถังแต่ซ้ำซ้อนกับรถคันอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ทั้งนี้ การซับซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ หรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้องให้พิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง เว้นแต่ไม่สามารถติดตามรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลังได้ และเจ้าของรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนยินยอมให้กำหนดและตอกเลขตัวรถให้ที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนได้

ในกรณีไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ เนื่องจากมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ เช่น มีวันจดทะเบียนวันเดียวกัน เป็นต้น ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันใดคันหนึ่งที่เห็นสมควรตามความเหมาะสม

ข้อ 7 หลักเกณฑ์การกำหนดเลขตัวรถ ประกอบด้วยตัวเลข 3 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มที่หนึ่ง มี 2 หลัก เป็นรหัสจังหวัดที่รถจดทะเบียนหรือจดทะเบียน (ยกเว้นจังหวัดหนองบัวลำภู มี 3 หลัก) กรณีเป็นสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาให้กำหนดเป็น 3 หลัก โดยเลข 2 หลักแรกเป็นรหัสจังหวัด และเลขหลักที่ 3 เป็นเลขลำดับที่จัดตั้งสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาก่อนหลัง แล้วแต่กรณี

(2) กลุ่มที่สอง มี 4 หลัก เป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกในแต่ละปี

(3) กลุ่มที่สาม มี 2 หลัก เป็นเลขสองตัวสุดท้ายของปี พ.ศ. ที่ทำการตอกเลข

การกำหนดรหัสจังหวัดต่าง ๆ ในการตอกเลขตัวถังรถ ให้กำหนดตามรหัสประจำจังหวัดท้ายระเบียบนี้

ข้อ 8 ตำแหน่งและลักษณะการตอกเลขตัวรถ

(1) ให้ตอกที่โครงคัสซีบริเวณหน้าล้อหน้าด้านซ้าย หรือบริเวณอื่นที่เหมาะสมในกรณีที่เป็นรถไม่มีโครงคัสซีให้ตอกที่บริเวณเบ้าโช้คอัพหน้าด้านซ้ายของตัวถังรถ หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม

(2) ให้ใช้เลขอารบิคตอกเรียงลำดับกลุ่มตามแนวนอน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นให้ตอกตามแนวตั้งศีรษะหรือตามความเหมาะสม

ข้อ 9 เมื่อทำการตอกเลขแล้วให้เจ้าหน้าที่ตรวจสภาพรถจัดทำสมุดคุมการตอกเลขตัวถังรถ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขที่ตอก ตำแหน่ง วัน เดือน ปี ชนิดรถ เลขทะเบียนรถ และลอกลายเลขที่ตอกติดไว้ในสมุดคุมการตอกเลขและบันทึกการตรวจสภาพหรือตรวจสอบรถ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้กำหนดและตอกกำกับไว้

ข้อ 10 กรณีต่อไปนี้ต้องกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

(1) เครื่องยนต์สำหรับรถที่ไม่มีหมายเลขจากผู้ผลิต ซึ่งเจ้าของมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง

(2) รถที่เครื่องยนต์มีหมายเลขกำหนดไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(3) รถที่เลขเครื่องยนต์ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลาย เนื่องจากสนิมกัดกร่อน หรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานหรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(4) รถที่เจ้าของได้เปลี่ยนชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่มีหมายเลข โดยชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่เปลี่ยนใหม่ไม่มีหมายเลข และเจ้าของมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง

(5) รถที่ถูกโจรกรรมไปแล้วได้คืน และเลขเครื่องยนต์มีร่องรอยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเจ้าของรถมีหลักฐานรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานหรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(6) รถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้องแต่ไม่มีเลขเครื่องยนต์หรือมีแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของเครื่องยนต์อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(8) รถที่มีตัวเลขเครื่องยนต์ซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์ของรถคันอื่น หรือซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์อื่นที่ได้ส่งบัญชีไว้ หรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีไว้มีหมายเลขซ้ำซ้อนกัน ซึ่งการซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถหรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนหรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีลำดับหลัง

ข้อ 11 การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ ให้นำความในข้อ 8 มาให้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ตัวเลขกลุ่มที่สอง ซึ่งเป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกเลขเครื่องยนต์ในแต่ละปีให้กำหนดเป็นเลข 3 หลัก

ข้อ 12 ให้ตอกเลขเครื่องยนต์ที่เสื้อสูบของเครื่องยนต์หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม ให้นำความในข้อ 8 (2) และข้อ 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 13 ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว เป็นผู้อนุญาตให้กำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

ในกรณีที่สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ไม่สามารถกำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ได้ ให้สำนักงานมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถหรือสำนักงานขนส่งจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการแทนได้ และเมื่อดำเนินการแล้วให้จัดทำบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เดือน ปี และตำแหน่งที่ตอกเลขพร้อมทั้งลอกลายเลขที่ตอกส่งให้สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาที่รถนั้นอยู่ในความรับผิดชอบ

เมื่อสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาได้รับบันทึกรายงานตามวรรคสองแล้ว ให้จัดทำสมุดคุมการตอกเลขและบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ในสมุดคุมตามที่กำหนดไว้ในข้อ 9

นอกจากนี้ ตาม บันทึกข้อความ ที่ คค 0407.2/ว.304 ของ กรมการขนส่งทางบก สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2549 ในข้อ 2 กำหนดให้

1. ในกรณีมีเลขตัวรถซ้ำซ้อนกัน ให้กำหนดและตอกเลขให้กับรถที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง แต่ถ้าไม่สามารถติดตามรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนในลำดับหลังได้และเจ้าของรถที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนยินยอมให้กำหนดและตอกเลขให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนได้ หากยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ อีกให้นายทะเบียนมีอำนาจกำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร

2. ในกรณีมีเลขเครื่องยนต์ซ้ำซ้อนกัน ให้กำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ให้กับรถหรือเครื่องยนต์ที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลังหรือส่งบัญชีลำดับหลัง

3. ให้สำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาดำเนินการกำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ได้เอง

4. ให้สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถหรือสำนักงานขนส่ง

จังหวัดสามารถกำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์แทนสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาได้สำหรับรถที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาแล้วแต่กรณี

5.5 การเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์

รถปิกอัพมีการผลิตออกมาใช้งานในหลากหลายลักษณะ เช่น รถปิกอัพตอนเดียวแบบมีแค็บ หรือรถปิกอัพ 4 ประตู มีการพัฒนารูปแบบและสมรรถนะของรถปิกอัพ 4 ประตูให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด ซึ่งรถประเภทนี้ ในปัจจุบันสามารถจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก ได้ 2 แบบ คือ

1. รถที่จดทะเบียนโดยที่ไม่ได้ดัดแปลงต่อเติมตัวรถ ไม่มีการต่อเติมใส่หลังคาและไม่มีการจัดวางที่นั่งบริเวณส่วนกระบะท้าย จะต้องจดทะเบียน เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 ที่นั่ง (รย 1) เช่นเดียวกับรถเก๋ง จัดเก็บภาษีประจำปีตามความจุกระบอกสูบ (ซีซี) ของเครื่องยนต์ แผ่นป้ายทะเบียนจะเป็นพื้นสีขาว ตัวอักษรและตัวเลขสีดำ

2. รถปิกอัพ 4 ประตู ที่มีการดัดแปลงต่อเติมกระบะส่วนท้ายรถโดยใส่หลังคาและจัดวางที่นั่งใหม่ ทำให้มีจำนวนที่นั่งผู้โดยสารเกิน 7 ที่นั่ง จะจัดเป็นประเภทรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 ที่นั่ง ลักษณะนั่งสองตอนสองแถว จัดเก็บภาษีประจำปีตามน้ำหนักรถยนต์ แผ่นป้ายทะเบียนรถจะเป็นพื้นสีขาว ตัวอักษร ตัวเลขเป็นสีน้ำเงิน ซึ่งการจะจดทะเบียนในประเภทนี้ รถปิกอัพที่ดัดแปลงจะต้องมีรูปแบบและลักษณะของหลังคาและที่นั่งเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด คือ หลังคา

ต้องมีความสูงจากพื้นกระบะถึงจุดต่ำสุดภายในหลังคา ไม่น้อยกว่า 120 เซนติเมตร และต้องยึดติดตรึงแน่นหนาถาวรกับตัวรถ รวมทั้งต้องทำด้วยวัสดุโลหะ ไฟเบอร์กลาสหรือวัสดุอื่นใดที่มีความแข็งแรงเทียบเท่าวัสดุดังกล่าว ส่วนที่นั่งและพนักพิง ก็ต้องยึดติดตรึงให้แน่นหนาถาวรกับตัวรถและพื้นของรถ สามารถใช้นั่งโดยสารได้อย่างสะดวกและปลอดภัย โดยที่นั่งต้องมีความสูงจากพื้นกระบะถึงจุดสูงสุดของที่นั่งไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร และมีความสูงจากจุดสูงสุดของที่นั่งถึงจุดต่ำสุดภายในหลังคา ไม่น้อยกว่า 95 เซนติเมตร จึงจะถือได้ว่ามีลักษณะของรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน ลักษณะนั่งสองตอนสองแถว จัดเก็บภาษีประจำปีตามน้ำหนักของรถ หากมี ลักษณะของหลังคาหรือพนักพิงไม่เป็นไปตามที่กำหนดแม้เพียงข้อใดข้อหนึ่งก็ถือว่าดัดแปลงสภาพไม่ถูกต้องตามระเบียบ

นอกจากนี้ยังมีผู้ขับขี่บางประเภทที่นำรถไปแก้ไขดัดแปลงสภาพให้ผิดไปจากรายการที่ได้นำรถไปจดทะเบียนไว้ เช่น ถอดโครงหลังคาและที่นั่งบริเวณกระบะด้านท้ายรถออกติดตั้งโครงหลังคาหรือโครงเหล็กเสริมด้านข้างเพิ่มเติม โดยไม่ได้มีการแจ้งเปลี่ยน ดำเนินการทางทะเบียนให้ถูกต้อง จะด้วยความตั้งใจ เจตนาหลีกเลี่ยงการชำระภาษีรถประจำปีในอัตราที่สูงหรือไม่ตั้งใจ เพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หากเจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจพบ ก็ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย ฐานเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้มีโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาทและหากรถนำไปใช้งานก็จะมีความผิดฐานใช้รถผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้อีก (พัชรินทร์ ธรรมรส,2550) การใช้รถปิกอัพจดทะเบียนเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนใช้ในการขนของนั้น ตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2522) ออกตามความใน พระราชบัญญัติ จราจรทางบกฯ ข้อ 1 รถโรงเรียน รถบรรทุก หรือรถบรรทุกคนโดยสาร บรรทุกของได้ ข้อ 1 (2) (ก) ซึ่งไม่มีคำว่า "รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน" อาจเข้าใจว่ารถที่จดทะเบียนเป็นรถนั่งนั้น อาจบรรทุกสิ่งของยื่นพ้นตัวรถด้านหลังได้ไม่ถึง 2.5 เมตร แต่เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 21มีบทบัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้เว้นแต่กรณี ดังต่อไป

(1) การใช้รถยนต์บริการธุรกิจหรือรถยนต์บริการทัศนาจรในกิจการส่วนตัว

(2) การใช้รถยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว โดยมีข้อความแสดงไว้ที่รถนั้น ให้เห็นได้ง่ายจากภายนอกว่าใช้ในกิจการส่วนตัว

(3) การใช้รถยนต์สาธารณะบรรทุกของที่ติดตัวไปกับผู้โดยสาร

(3 ทวิ) การใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน หรือใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล

(4) ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 21 ได้อนุโลมการใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนได้ 5 กรณี โดยเฉพาะในอนุมาตรา (3 ทวิ) ซึ่งอนุโลมให้ใช้ "รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล" เป็น "รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน" หรือใช้ "รถยนต์นั่งส่วนบุคคล" เป็น "รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล" ได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 21 (3 ทวิ) ได้อนุโลมให้ใช้รถที่จดทะเบียนเป็น "รถยนต์นั่งส่วนบุคคล" (รถเก๋ง รถกระบะสองตอน) บรรทุกของยื่นพ้นตัวรถด้านหลัง 2.5 เมตร ได้เช่นเดียวกับรถที่จดทะเบียนเป็น "รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล" (รถกระบะ รถสเปซแคป)ซึ่งก็คือสามารถใช้แร็คบรรทุกจักรยานด้านท้ายรถได้นั่นเอง นอกจากนี้ กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (ออกตามความใน พรบ.จราจรทางบก)

ข้อ 1 (2) (ก) ประกอบพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ มาตรา 21 อนุญาตให้รถยนต์ทั้ง 3 ชนิด คือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน(รถเก๋ง รถกระบะสองตอน) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน(รถกระบะแวน รถตู้) และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล(รถกระบะ รถสเปซแคป) สามารถบรรทุกจักรยานยื่นพ้นตัวรถด้านหลังได้ 2.5 เมตร ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอีก 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ มาตรา 11 มาตรา 15 และกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (ออกตามความในพระราชบัญญัติ.จราจรทางบกฯ) ข้อ 13 คือ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน สัตว์ รถ หรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ต้องใช้โคมไฟแสงแดงติดไว้ที่ปลายสุดของส่วนที่ยื่นออกไปด้วย หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอนปลายสุดของสิ่งที่บรรทุกนั้น

ประการที่ 2 ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติรถยนต์ฯ มาตรา 12 มาตรา 14 และมาตรา 15 คือ ทำให้เห็นว่า

ก. รถที่เพิ่มแร็คเข้าไปนั้น ไม่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้อื่น

ข. รถที่เปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของรถโดยการติดแร็ค ซึ่งผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้ เมื่อใช้รถนั้นแล้วไม่อาจก่อให้เกิดอันตรายในเวลาใช้

ค. รถที่เพิ่มแร็คเข้าไปนั้น ในขณะที่ใช้มีลักษณะที่เห็นได้ว่าน่าจะปลอดภัยในการใช้รถที่มีการเปลี่ยนแปลงต้องได้รับอนุญาตตาม กฎกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 และมาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดให้ การแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญ ไม่ได้ เช่น รถที่เปลี่ยนสีหรือเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการ ที่จดทะเบียนไว้ในสมุดคู่มือ

ทะเบียนรถ เช่น เปลี่ยนโครงคัสซี เปลี่ยนเครื่องยนต์ เปลี่ยนลักษณะรถ เปลี่ยน ชนิดน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

รถที่ต้องนำไปให้นายทะเบียนตรวจสภาพที่หน่วยงานของกรมการขนส่งทางบก เท่านั้นสถานตรวจสภาพรถเอกชนไม่สามารถรับตรวจสภาพได้ คือ

1. รถที่ดัดแปลงสภาพผิดไปจากที่ได้จดทะเบียนไว้

2. รถที่เปลี่ยนสีหรือเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจาก รายการ ที่จดทะเบียนไว้ในสมุดคู่มือทะเบียนรถ เช่น เปลี่ยนเครื่องยนต์ เปลี่ยนลักษณะรถ เปลี่ยน ชนิดน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

3. รถที่มีปัญหาเกี่ยวกับเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ เช่น ไม่ปรากฏตัวเลข ตัวเลข ชำรุด หรือมีร่องรอยการแก้ไข ขูด ลบ หรือลบเลือน จนไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ เป็น ต้น

4. รถที่เจ้าของได้แจ้งการไม่ใช้ชั่วคราว หรือแจ้งการไม่ใช้รถตลอดไปไว้

5. รถเก่าที่มีเลขทะเบียนเป็นเลขทะเบียนรุ่นเก่า เช่น กท-00001, กทจ-0001 เป็นต้น ซึ่งรถดังกล่าวต้องเปลี่ยนทะเบียนรถใหม่เมื่อมีการนำมาเสียภาษีประจำปี

6. รถที่มีปัญหาเกี่ยวกับการถูกโจรกรรมแล้วได้คืน

7. รถที่ได้สิ้นอายุภาษีประจำปี โดยขาดการต่อทะเบียน เกิน 1 ปี

5.6 การเสียภาษีรถยนต์ประจำปี

กรมการขนส่งทางบกมีหน้าที่รับผิดชอบการจดทะเบียน และเสียภาษีประจำปีตาม พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 และ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ตามอัตราที่ กำหนด

6. กฎหมายภาษีสรรพสามิต จากการดัดแปลงรถยนต์

ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่ง ซึ่งการจัดเก็บภาษี จะจัดเก็บจากสินค้า และบริการเฉพาะอย่างเพียงบางประเภทที่รัฐเห็นว่าควรจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูงกว่าสินค้าและ บริการทั่วไป โดยมีเหตุผลที่สำคัญในการพิจารณาจัดเก็บ คือ

1. เป็นสินค้าและบริการที่บริโภคแล้วอาจจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรม อันดี เช่น สุรา ยาสูบ ไพ่ สนามม้าแข่ง ซึ่งรัฐจำเป็นต้องเข้าไปควบคุมดูแล เพราะเป็นสินค้าที่ ก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคมสูง

2. เป็นสินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย เช่น รถยนต์นั่งราคาแพง เรือยอชต์ เครื่องดื่มบางประเภท น้ำหอม แก้วคริสตัล โคมระย้า

3. เป็นสินค้าและบริการที่ได้รับประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ เช่น น้ำมัน ผลิตภัณฑ์น้ำมัน เป็นต้น

ปัจจุบันนี้กรมสรรพสามิตได้กำหนดประเภทสินค้าและบริการที่จัดเก็บภาษีสรรพสามิต 20 ประเภท รถยนต์ เป็นประเภท 8 รถจักรยานยนต์ เป็นประเภท 12 ตามมาตรา 144 ทวิ ภายใต้บังคับบทบัญญัติในหมวดอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้การเสียภาษีสรรพสามิตสำหรับ รถยนต์ตามตอนที่ 5 แห่งพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตท้าย พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 ให้ อยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในหมวดนี้ด้วย

ความหมายในพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527

"ดัดแปลง" หมายความว่า การกระทำใด ๆ ต่อรถยนต์กระบะหรือสิ่งใด ๆตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ เป็นรถยนต์นั่งหรือเป็นรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกินสิบคน โดยผู้กระทำมิใช่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมรถยนต์ การกระทำที่เป็นการดัดแปลงตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือเป็นการผลิตตามความหมายของบทนิยามคำว่า "ผลิต" ตาม มาตรา 4 เว้นแต่การดัดแปลงนั้นจะกระทำโดยผู้ดัดแปลงที่ประกอบกิจการเป็นธุรกิจ

"ผู้ดัดแปลง" ให้หมายความรวมถึงผู้ที่จ้างหรือจัดให้ผู้อื่นทำการดัดแปลงด้วย

"สถานแสดงรถยนต์เพื่อขาย" หมายความว่า สถานที่ใช้สำหรับแสดงรถยนต์เพื่อขายของผู้ประกอบอุตสาหกรรมตามที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตาม มาตรา 10 (1) (ก) มาตรา 19 มาตรา 50 (1) มาตรา 84 มาตรา 118 (1) และ (4) มาตรา 119 มาตรา 161 (1) และ มาตรา 162 (1) ให้ถือว่าสถานแสดงรถยนต์เพื่อ ขายดังกล่าวเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บน และในการนี้ให้นำ มาตรา 36 มาตรา 37 มาตรา 39 มาตรา 42 มาตรา 44 มาตรา 147 มาตรา 151 และ มาตรา 152 (2) มาใช้บังคับ (มาตรา 144 ตรี)

ภายใต้บังคับความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีตาม หมวด 1 ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีสำหรับรถยนต์ ให้เกิดขึ้นในกรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา 144 จัตวา)

1. กรณีดัดแปลง ให้เกิดขึ้นเมื่อการดัดแปลงสิ้นสุดลง

2. ในกรณีนำรถยนต์ไปแสดงหรือเก็บไว้ในสถานแสดงรถยนต์เพื่อขาย ให้เกิดขึ้นพร้อมกับความรับผิดใน การเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตาม หมวด 4 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร ให้ผู้ดัดแปลงเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามมูลค่าจากการดัดแปลงโดยให้ถือราคาค่าจ้างแรง งานดัดแปลงบวกด้วยค่าวัสดุอุปกรณ์หรือค่าจ้างทำของซึ่งรวมค่าวัสดุอุปกรณ์อยู่ด้วย แต่ต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับค่าใช้จ่ายในการดัดแปลงและค่าวัสดุอุปกรณ์ตามที่อธิบดีกำหนด (มาตรา 144 เบญจ)

7. กฎหมายเกี่ยวกับ ผู้ประกอบธุรกิจอู่ซ่อมรถยนต์ของไทย

กฎหมายเกี่ยวกับ ผู้ประกอบธุรกิจอู่ซ่อมรถยนต์ของไทย ที่สำคัญได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย การจ้างแรงงานและการจ้างทำของ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514

7.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย การจ้างแรงงานและการจ้างทำของ

ในธุรกิจอู่ซ่อมรถ เป็นการว่าจ้างให้บุคคลอื่นภายนอกทำงานให้ตามสัญญาจ้างทำของ เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่นำไปให้ซ่อม เป็น ผู้ว่าจ้างตกลงจะให้สินจ้างเพื่อ การซ่อมรถนั้นๆ ผู้ประกอบธุรกิจอู่ซ่อมรถ เป็นผู้รับจ้างที่ ตกลงจะทำการซ่อมรถที่ เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่นำไปให้ซ่อม (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 587) ตามสภาพแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจอู่ซ่อมรถ เป็นเจ้าของอุปกรณ์ เครื่องมือ และสถานที่ใช้ซ่อมรถ (มาตรา 588 และมาตรา 589) แต่อะไหล่ นำมาซ่อมรถนั้น เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่นำไปให้ซ่อม ในฐานนะผู้ว่าจ้าง กับ ผู้ประกอบธุรกิจอู่ซ่อมรถ ในฐานะผู้รับจ้าง สามารถตกลงกันได้ว่า ฝ่ายใดจะเป็นผู้จัดหา ซึ่งตามปกติแล้ว ก็มีทั้งที่ฝ่าย ผู้ว่าจ้าง และหรือฝ่ายผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหา อาจมีความตกลงกันได้ทั้งการใช้อะไหล่ใหม่ และหรือใช้อะไหล่เก่า ซึ่งรวมทั้งสภาพอะไหล่เก่านั้น จะเก่ามากน้อยเพียงไร แต่หาก ผู้ว่าจ้างเป็นผู้จัดหา ผู้รับจ้างก็ต้องใช้ความระมัดระวัง อย่าให้เสียหาย (มาตรา 590) ตามปกติแล้ว ผู้รับจ้างจำก็ยอมให้ผู้ว่าจ้างหรือตัวแทนของผู้ว่าจ้างตรวจตราการงานซ่อมรถได้ตลอดได้ตลอดเวลา (มาตรา 592)

สรุปแล้วการซ่อมรถ มีลักษณะของการจ้างทำของทุกประการ ยกเว้นแต่ตามปกติแล้ว การจ้างซ่อมรถเมื่อ เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่นำไปให้ซ่อม ได้รับมอบรถที่ซ่อมแล้วนำไปใช้หากเกิดความบกพร่อง จะต้องนำกลับมาให้ อู้ซ่อมรถซ่อมให้ โดยมักจะมีข้อตกลงกับว่าจะรับประกันการซ่อมนานเท่าไร ซึ่งปกติแล้วมักไม่เกิน 15 วัน หากเป็นกรณี ผู้ว่าจ้างจัดหาอะไหล่มาเอง แต่หากเป็นกรณี อู่ซ่อมรถจัดหา ก็อาจมีการตกลงที่นานกว่านั้น อาจเป็น 1 เดือน หรือ 3 เดือน แต่หากเป็นศูนย์บริการของผู้ขายรถที่เป็นอู่มาตรฐาน และใช้อะไหล่ใหม่ก็อาจให้การประกันการซ่อม 6 เดือน แต่ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 601 กำหนดอายุความฟ้องร้องไว้ 1 ปี ซึ่งเป็นการยากที่จะหาหลักฐานได้ว่า เป็นความผิดของผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้าง

จ้างทำของถือความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ แต่มีหลายกรณีที่ เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่นำไปให้ซ่อม ก่อนซ่อมก็ต้อง มีการตกลงราคาค่าซ่อม ซึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจอู่ซ่อมรถ ก็มักจะขอสำรวจสภาพการซ่อมก่อนประเมินราคาค่าซ่อมให้ แล้วก็ตกลงค่าซ่อมกันไป แต่ก็มีอู่ซ่อมรถบางแห่งถอดชิ้นส่วนรถออกจำนวนมาก และเรียกร้องค่าซ่อมจำนวนมาก เป็นลักษณะการทุจริต เป็นทั้งการละเมิด และบ่อยครั้งที่จะเป็นการลักทรัพย์เนื่องจากหากไม่อาจตกลงราคาค่าซ่อม

กันได้ ทางอู่ซ่อมรถก็จะประกอบอะไหล่รถที่ถอดออกให้ไม่ครบถ้วน แล้วลักเอาไปบางส่วน การซ่อมรถจึงต้องใช้ความระมัดระวัง

7.2 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

เนื่องจากการประกอบกิจการอู่ซ่อมรถอาจก่อให้เกิดอันตราย และผลกระทบต่อประชาชนสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการประกอบกิจการอู่ซ่อมรถ ดังนั้นจึงต้องยึดถือพระราชบัญญัติโรงงาน ในการควบคุมการประกอบกิจการของโรงงานอาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การประกอบการโรงงานมิให้ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย สุขภาพ อนามัยของประชาชน กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการโรงงานจะต้องจัดให้มีมาตรการการป้องกันภยันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบการว่าด้วยเรื่องการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งอื่นใดที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตาม โดยมาตราที่เกี่ยวข้อง คือ (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2536 : 205-206) ในหมวด 3 วรรค 10 โรงงานต้องมีวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และต้องจัดให้มีผู้ควบคุมดูแล และผู้ปฏิบัติประจำสำหรับระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้

การขายอะไหล่มีเพียงการจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แต่ กิจการส่วนงานบริการ(ซ่อม) หรืออู่ซ่อมรถ เป็นการรับจ้างทำของ ตามมาตรา 6 อนุ (6) ที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ แล้ว อู่ซ่อมรถยังเป็นกิจการตาม พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 3.2.1 ที่กล่าวมาแล้ว แต่จะเป็น โรงงานประเภทที่ 1 ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน หรือ โรงงานประเภท 2 ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน นั้น ขึ้นอยู่กับของอู่ซ่อมรถนั้น

7.3 พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514

ในกิจการอู่ซ่อมรถที่มีมาตรฐาน การประกอบกิจการต้องมีเครื่องมือ เครื่องใช้จำนวนมาก และในหลายๆ อู่ซ่อมรถยังประกอบไปด้วยเครื่องจักรจำนวนมาก ในบางกรณีจึงอาจมีการนำเอาเครื่องจักร และอาคารสถานที่เป็น หลักประกันในการขอสินเชื่อ ซึ่งเครื่องจักรที่จะสามารถนำมาเป็นหลักประกัน อาจมีการจดทะเบียนตาม พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการจำนองเครื่องจักรไม่อาจกระทำได้ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะเครื่องจักรมิใช่สังหาริมทรัพย์ซึ่งได้จดทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมาย จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียน

เครื่องจักรขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมนำเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนแล้วไปจำนองได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีเงินทุนสำหรับดำเนินกิจการเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาประเทศในด้านอุตสาหกรรม อันจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาประเทศด้าน อุตสาหกรรม จดทะเบียนเครื่องจักร

เครื่องจักรใดเมื่อได้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นสังหาริมทรัพย์ที่อาจจำนองได้ตามมาตรา 703 (4) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 5)

การจดทะเบียนเครื่องจักรหมายความถึง (มาตรา 3)

1. การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์

2. การจดทะเบียนนิติกรรมอื่น เช่น การจดทะเบียน จำนอง ขายฝาก ไถ่ถอนจำนอง โอนกรรมสิทธิ์

การย้ายเครื่องจักร (มาตรา 11) หากมีการย้ายเครื่องจักรจะต้องดำเนินการตามแต่กรณี ดังนี้

1. การย้ายเครื่องจักรออกไปนอกบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมเพื่อนำไปติดตั้งสถานที่แห่งใหม่ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนก่อนย้าย 15 วัน

2. การย้ายเครื่องจักรที่ติดภาระจำนอง ต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับจำนองด้วย

3. การย้ายเครื่องจักรออกไปนอกสถานที่ประกอบกิจการเป็นการชั่วคราว ไม่เกิน 30 วัน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนก่อนวันย้ายไม่น้อยกว่า 7 วัน และอาจขอขยายเวลาได้

4. การย้ายเครื่องจักรจากที่ตั้งเดิมไปติดตั้ง ณ ที่ตั้งใหม่ ภายในบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ให้แจ้งนายทะเบียนภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้มีการย้าย

5. เครื่องจักรซึ่งปกติวิสัยในการทำงานต้องเคลื่อนย้ายอยู่เสมอไม่ต้องแจ้งการย้าย

8. กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญคือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

8.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

กฎหมายฉบับนี้มีลักษณะเป็นกฎหมายแม่บทของกฎหมายสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย โดยตราขึ้นเนื่องจากเหตุที่สิ่งแวดล้อมได้รับการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงทำให้เกิดมลพิษในลักษณะต่าง ๆ ทั่วประเทศโดยมีวัตถุประสงค์หลายประการได้แก่ การส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่ของ

ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานงานและมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษต่าง ๆเกี่ยวกับอากาศและน้ำ เช่น โดยการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดและการประกาศเขตควบคุมมลพิษ เป็นต้น

"มลพิษ" หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่ง กำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อ สุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อย ออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย และ ยานพาหนะ" หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตาม กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยและอากาศยานตาม กฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ(มาตรา 4) และเพื่อประโยชน์ในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมของชาติ บุคคลอาจมีสิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (มาตรา 6)

(1) การได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่อง เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นความลับเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิในทาง การค้า หรือกิจการของบุคคลใดที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

(2) การได้รับชดใช้ค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนจากรัฐ ในกรณีที่ ได้รับความเสียหายจากภยันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือ ภาวะมลพิษ อันมีสาเหตุมาจากกิจการหรือโครงการใดที่ริเริ่ม สนับสนุนหรือ ดำเนินการโดยส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

(3) การร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงานในกรณีที่ ได้พบเห็นการกระทำใด ๆ อันเป็นการละเมิด หรือฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับ การควบคุมมลพิษ หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(4) การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติ หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(5) การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้

8.2 พระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

กฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ที่จะกำหนดประเภทของวัตถุอันตรายและกำหนดให้มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนำวัตถุอันตรายมาใช้ในการประกอบกิจการต่าง ๆ ซึ่ง

จำเป็นที่จะต้องได้รับการควบคุมเนื่องจากวัตถุอันตรายเหล่านั้นสามารถก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนได้หากไม่มีการดูและหรือระมัดระวังเพียงพอ ผลิตภัณฑ์ที่จัดเป็นวัตถุอันตรายภายใต้พระราชบัญญัตินี้ จึงมีการกำหนดให้มีคณะกรรมการวัตถุอันตรายซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะกำหนดนโยบาย สอดส่องดูแลการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการควบคุมวัตถุอันตราย และมีองค์การที่รับผิดชอบคือ กระทรวงอุตสาหกรรม ดังนั้นการขายการผลิต การนำเข้า การส่งออก การมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายใดๆ จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ นี้อย่างเคร่งครัด

วัตถุอันตรายตามคำนิยามในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติฯ นี้ ซึ่งกำหนดว่า “วัตถุอันตราย หมายความถึง วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดส์และเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ทำให้เกิดการระคายเคืองและวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม” ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยแบ่งเป็น วัตถุอันตรายประเภทที่ 3 เป็นประเภทที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องได้รับใบอนุญาต (อ้างถึงใน สุพรรณิการ์ ไทยวัฒน์, 2543 : 78)และนอกจากนี้ยังได้กำหนดให้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ในครอบครอง พึงจะต้องระมัดระวังในการดำเนินงานของตนในเรื่องต่าง ๆ ด้วย เช่น หากเป็นเป็นของเก่าเครื่องทำความเย็น ใช้แล้ว ผู้ขายอะไหล่เก่าจะต้องใช้ความระมัดระวังในการดัดแปลงแปลงสภาพ มิให้ก่อให้เกิดมลพิษ ต่อสิ่งแวดล้อม

หลักการที่กำหนดความรับผิดชดใช้ค่าเสียหายทางแพ่งนั้น ในพระราชบัญญัติฯ นี้ได้มีหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายมาใช้ เพื่อผลักภาระค่าใช้จ่ายในการก่อมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมแก่ผู้กระทำ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 69 ความว่า “ในกรณีที่วัตถุอันตรายก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม ถ้ารัฐได้รับความเสียหายเพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าช่วยเหลือ เคลื่อนย้าย บำบัด บรรเทา หรือขจัดความเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์ที่ไม่มีเจ้าของ หรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดิน เมื่อได้รับคำร้องขอจากหน่วยงานที่มอบหมายให้รับผิดชอบวัตถุอันตรายดังกล่าว ให้พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายของรัฐดังกล่าวได้”

จากมาตรานี้ทำให้ทราบว่า ผู้ที่สามารถร้องขอให้พนักงานอัยการฟ้องผู้กระทำการเป็นการก่อมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องวัตถุอันตราย นั่นแสดงว่า ผู้เสียหายในที่นี้ไม่ใช่บุคคล แต่เป็นรัฐเนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติหรือ

สภาพแวดล้อมนั้นในทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมถือว่า ไม่มีใครเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว แต่ประชาชนทุกคนต่างร่วมกันเป็นเจ้าของ เมื่อสภาพแวดล้อมไม่ใช้ของฟรีที่ทุกคนสามารถกระทำการอันส่งผลกระทบใดๆ ก็ได้แล้ว เมื่อมีผู้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อมอันถือเป็นการสร้างผลกระทบภายนอกแล้ว เพราะรัฐได้ทดรองเงินเพื่อนำไปบำบัดสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมนั้นแล้ว ผู้นั้นย่อมต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่รัฐ

จากที่ได้กล่าวมาแล้ว พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย ยังมิได้กำหนดให้มีมาตรการในการป้องกันปัญหาที่ต้นเหตุเพื่อป้องกันมิให้มีการก่อให้มลพิษจากซากผลิตภัณฑ์รถที่นำเข้าจากญี่ปุ่นทั้งมวล ที่อาจเป็นของเสียอันตรายได้ และยังไม่ได้มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในกรณีที่ปล่อยมลพิษอันเป็นเหตุให้สังคมต้องรับภาระตามหลักการทางเศรษฐศาสตร์ต่ออย่างใด มาตรการภายใต้พระราชบัญญัติฯ นี้เป็นเพียงการเรียกร้องค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายไปเพื่อบำบัดสิ่งแวดล้อมเท่านั้น เป็นการเยียวยาความเสียหายเมื่อได้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษแล้ว และเนื้อหาหลักของพระราชบัญญัติฯ มุ่งไปที่การควบคุมการผลิต การนำเข้า การส่งออก และการไว้ในครอบครองอย่างระมัดระวัง โดยมีมุมมองในแง่ของวิธีการขั้นตอนในการประกอบอุตสาหกรรมที่ต้องมีความปลอดภัยมากกว่าในแง่ของการมุ่งประเด็นในการคุ้มครองทางด้านสิ่งแวดล้อมและไม่ได้มีการคุ้มครองไปถึงการป้องกันอันตรายของกากของวัตถุอันตราย

9. กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ครอบครองและผู้จำหน่ายเครื่องยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้วจากการทำผิดกฎหมาย

การครอบครองเครื่องยนต์และอะไหล่รถยนต์ใช้แล้ว ที่ได้มาจากการทำผิดกฎหมายมีลักษณะความแตกต่างกับ เนื่องจากการกระทำผิดทางอาญาจะต้องมีเจตนาในการกระทำผิด ผู้ครอบครองที่กระทำไปโดยไม่มีเจตนาที่จะกระทำผิดไม่ต้องรับโทษแต่อาจต้องรับผิดชอบทางแพ่งส่งคืนทรัพย์สิน โดยอาจได้รับการชดใช้ราคาหรือไม่ได้รับการชดใช้ราคามีรายละเอียดตามกฎหมายดังนี้

9.1 ความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการละเมิด

การครอบครอง เครื่องยนต์ และอะไหล่ใช้แล้ว ที่ได้รับมาจากการกระทำผิดกฎหมาย ผู้ครอบครองอาจมีความผิดว่าด้วยการละเมิดได้ เพราะการได้รับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดกฎหมายนั้นเป็นการทำให้เจ้าของทรัพย์ เจ้าของเครื่องยนต์ และอะไหล่ใช้แล้วต้องเสียหาย ซึ่งตามกฎหมายละเมิดนั้นได้บัญญัติ ไว้ในมาตรา 420 ว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่า ผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

ผู้ที่ได้รับความเสียหายมีสิทธิที่จะฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ทำละเมิด และถ้าหากการทำละเมิดนั้น เข้าองค์ประกอบของความผิดทางอาญาด้วย นอกจากผู้ทำละเมิดจะต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในทางแพ่งแล้ว ยังจะต้องรับผิดและรับโทษในทางอาญา จากการกระทำอันเดียวกันนั้นด้วย

9.2 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

ความรับผิดชอบของ ผู้ครอบครอง และ ผู้จำหน่าย เครื่องยนต์ และอะไหล่ใช้แล้วจากการทำผิดกฎหมาย ในส่วนความผิดทางอาญานั้น ประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก คือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 ว่า ผู้ครอบครอง และ ผู้จำหน่าย เครื่องยนต์ และอะไหล่ใช้แล้วจากการทำผิดกฎหมาย ทราบมาก่อนหรือไม่ แต่หากอ้างว่าใช่โดยเจตนา แต่การได้มากระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ ก็ถือว่า มีความผิด

1) การปลอมแปลง

การปลอมแปลงเอกสาร ผู้ทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่บางส่วนหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร ถ้าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง โดยอาจจะเกิดความเสียหาย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 264) แต่หากเป็นการปลอมเอกสารสิทธิ หรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา 265) แต่หากเอกสารราชการนั้นเป็นเอกสารสิทธิ (มาตรา 266) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

การปลอมแปลงเลขหมายเครื่องยนต์ เลขตัวรถหรือเลขตัวโครงคัดซีไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ตาม คำพิพากษาฎีกาที่ 510/2530 ระหว่าง พนักงานอัยการ จังหวัดสมุทรปราการ โจทก์ และ นายโชคชัย หรือ เล็ก พุ่มดอกไม้ จำเลย ศาลฎีกาพิพากษาว่า การที่จำเลยตัดเอาแผ่นโลหะที่มีเลขหมายประจำแชชซี ของรถยนต์คันหนึ่งมาต่อเชื่อมแทนที่เลขหมายประจำแชชซี ของรถยนต์ อีกคันหนึ่งซึ่งจำเลยตัดออก เป็นการนำหมายเลขแชชซี ประจำรถยนต์ ที่แท้จริงไปติดกับรถยนต์คันอื่น โดยไม่มีการขูดลบแก้ไขเปลี่ยนแปลง ตัวอักษรตัวเลขหมายประจำแชชซีแต่อย่างใด ไม่เป็นความผิดฐาน ปลอมเอกสาร

การที่จำเลยตัดเลขหมายประจำแชชซีรถยนต์คันสีแดงออกแล้ว ตัดเอาหมายเลขประจำแชชซีของรถยนต์คันสีฟ้ามาเชื่อมต่อไว้ แทน เมื่อหมายเลขประจำแชชซีรถยนต์คันสีฟ้าเป็นหมายเลขประจำรถยนต์ที่แท้จริง แม้จะนำมาติดกับรถยนต์คันอื่นแต่ไม่มี การขูดลบแก้ไข

เปลี่ยนแปลงตัวอักษร หรือตัวเลขหมายแต่อย่างใด จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานปลอมเอกสารเพราะความผิดฐานปลอมเอกสารนั้นจะต้องมีการปลอมแปลงเอกสารขึ้นทั้งฉบับหรือ แต่บางส่วน หรือกระทำให้ข้อความหรือความหมายในเอกสารที่แท้ จริงเปลี่ยนแปลงไป

2) การโจรกรรม ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์

การโจรกรรมรถ มีความผิดตามกฎหมาย ขึ้นอยู่กับลักษณะการกระทำความผิดคือ

1. การลักทรัพย์ โดยการ ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท (มาตรา 334)

ความผิดในการลักทรัพย์ อาจถูกลงโทษเพิ่ม (มาตรา 335) เช่น ลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ ลักทรัพย์โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ ลักทรัพย์ในเคหสถาน สถานที่ราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรืออาจได้รับโทษเพิ่มในกรณีมีลักษณะหลายๆอย่างประกอบกัน

2. วิ่งราวทรัพย์ เป็นการผู้ลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา 336)

ความผิดในการวิ่งราวทรัพย์ อาจถูกลงโทษเพิ่ม เช่น วิ่งราวทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท วิ่งราวทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือ วิ่งราวทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

3. ชิงทรัพย์ เป็นการ ผู้ใดลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย (มาตรา 339) เพื่อความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองหมื่นบาท

ความผิดในการชิงทรัพย์ อาจถูกลงโทษเพิ่ม เช่น เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือ เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

4. ปล้นทรัพย์ เป็นการชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท (มาตรา 340)

ความผิดในการปล้นทรัพย์ อาจถูกลงโทษเพิ่ม เช่น คนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี กระทำโดยแสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ใช้ปืนยิง ใช้วัตถุระเบิด หรือกระทำทรมาน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี หรือ เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

3) ฉ้อโกง

การฉ้อโกง เป็นการที่ โดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 341)

ความผิดนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ (มาตรา 348)

การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สาม ชักจูงให้จำหน่ายโดยเสียเปรียบ หากผู้ถูกชักจูง มีจิตอ่อนแอ เป็นเด็กเบาปัญญา และไม่สามารถเข้าใจตามควรซึ่งสาระสำคัญแห่งการกระทำของตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 346)

4) การยักยอก

การยักยอกเป็นการที่ ผู้ใดครอบครองทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้อื่น หรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 352)

ถ้าทรัพย์นั้นได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด เพราะผู้อื่นส่งมอบให้โดยสำคัญผิดไปด้วยประการใด หรือเป็นทรัพย์สินหายซึ่งผู้กระทำความผิดเก็บได้ ผู้กระทำต้องระวางโทษแต่เพียงกึ่งหนึ่ง เช่นกรณี อู่ซ่อมรถส่งมอบรถผิดคันให้

หรือหาก อู่ซ่อมรถกระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใดๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 353)

5) ความผิดฐานรับของโจร ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ (มาตรา 356)

การรับของโจร เป็นการ ช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิด ถ้าความผิดนั้นเข้าลักษณะลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานรับของโจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำเพื่อค้ากำไรหรือได้กระทำต่อทรัพย์อันได้มาโดยการลักทรัพย์ตามมาตรา 335 (10) ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท (มาตรา 357)